

Alfa BK University / Alfa BK univerzitet
Faculty of Foreign Languages / Fakultet za strane jezike

TENTH INTERNATIONAL CONFERENCE
ON LANGUAGE AND LITERARY STUDIES
LANGUAGE, LITERATURE AND FUTURE

DESETA MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
JEZIK, KNJIŽEVNOST I BUDUĆNOST

* * *

**PROGRAMME AND BOOK OF
ABSTRACTS**

PROGRAM I KNJIGA SAŽETAKA

* * *

Belgrade, 24–25 September 2021
Beograd, 24–25. septembar 2021.

Publisher / Izdavač

Alfa BK University

For the publisher / Za izdavača

prof. dr Marijana Joksimović

Editors / Priređivači

prof. dr Melina Nikolić

MA Božana Solujić

Translation / Prevod

MA Božana Solujić, MA Branka Kovačević, MA Ivona Živković

Copy-editing / Lektura

MA Božana Solujić

Place and year of publication / Mesto i godina izdanja

Belgrade, 2021 / Beograd, 2021.

Print: 3D+, Belgrade

Print run / Tiraž 70 copies / 70 primeraka

ISBN: 978-86-6461-049-0

Table of Contents / Sadržaj

Welcome address.....	4
Uvodna reč	5
Acknowledgements / Zahvalnost.....	6
Organizing Committee / Organizacioni odbor	7
Scientific Committee / Naučni odbor	8
Programme / Program	11
24 September 2021.....	11
25 September 2021	14
Keynote speakers / Plenarni izlagači	17
Abstracts / Sažeci.....	32

Welcome address

Dear Colleagues,

On behalf of the Faculty of Foreign Languages and Alfa BK University in Belgrade, we have the pleasure to welcome you to the Tenth International Conference on Language and Literary Studies *Language, Literature and Future* in Belgrade.

For the tenth issue of our annual conference, the Scientific Committee has chosen proposals exploring a wide variety of linguistic and literary phenomena related to the general topic of future. The conference is organized with the aim of encouraging the exchange of new ideas and knowledge, connecting researchers from different scientific and teaching institutions and various countries, informing both young and more experienced scholars of new research directions, and enabling students to enter the world of scientific research.

It is our great pleasure and honour to have five distinguished scholars as our keynote speakers: Prof. Janice Kulyk Keefer (Canada), Prof. Zorica Đergović-Joksimović (Serbia), Prof. Radmila Nastić (Serbia), Prof. Jane Mattisson Ekstam (Norway), Prof. Nada Todorov (Serbia).

We wish you all a very pleasant stay in Belgrade, as well as productive and successful work at the Conference.

Organizing Committee

Uvodna reč

Poštovane kolegice i kolege,

Zadovoljstvo nam je da vam u ime Fakulteta za strane jezike i Alfa BK univerziteta poželimo dobrodošlicu u Beograd na međunarodnu naučnu konferenciju *Jezik, književnost i budućnost*.

Ovo je deseta jubilarna međunarodna konferencija u organizaciji našeg fakulteta i Naučni odbor je odabrao radove koji istražuju širok spektar lingvističkih i književnih fenomena vezanih za temu budućnosti. Cilj organizatora konferencije je da omogući razmenu novih ideja i znanja, da poveže istraživače iz različitih naučnih i obrazovnih centara i zemalja, informiše mlade i iskusnije naučnike o novim pravcima istraživanja, kao i da omogući studentima da uđu u svet naučnog stvaralaštva.

Velika nam je čast i zadovoljstvo što na ovogodišnjoj konferenciji kao plenarne predavače imamo petoro međunarodno priznatih naučnika, prof. dr Dženis Kalik Kifer (Kanada), prof. dr Zoricu Đergović-Joksimović (Srbija), prof. dr Radmilu Nastić (Srbija), prof. dr Džejn Metison Ekstam (Norveška) i prof. dr Nadu Todorov (Srbija).

Svim učesnicima želimo prijatan boravak u Beogradu i uspešan rad na Konferenciji.

Organizacioni odbor

Acknowledgements

We would like to express our gratitude to the founders, management and staff of Alfa BK University for their constant help and support in the annual organization of the conference on language and literary studies. Many thanks to students of the Faculty of Foreign Languages who selflessly dedicate their time and energy each year to the organization of the conference, and whose study and research results we are particularly proud of. We are deeply indebted to our colleagues and associates who have for years contributed to this project with their exceptional academic achievements, creative approach to research, and serious involvement in our publishing activities. We are happy to say that the most cherished value of our conference, besides its scientific impact, is the long-lasting friendships we have made and hope to maintain in the future.

Zahvalnost

Želeli bismo da izrazimo zahvalnost osnivačima, upravi i osoblju Alfa BK univerziteta za stalnu pomoć i podršku u organizaciji godišnje konferencije Fakulteta za strane jezike. Zahvalni smo studentima našeg fakulteta koji svake godine nesebično posvećuju vreme i energiju organizaciji konferencije, a na čije smo studijske i istraživačke uspehe naročito ponosni. Dugujemo veliku zahvalnost našim kolegama i saradnicima koji godinama doprinose ovom projektu svojim akademskim postignućima, kreativnim pristupom naučnom radu i predanim angažmanom u našoj izdavačkoj delatnosti. Smatramo da najveću vrednost naše konferencije, pored njenog naučnog doprinosa, čine trajna prijateljstva koja smo sklopili i koja ćemo, nadamo se, održati u budućnosti.

Organizing Committee

Prof. Marijana Joksimović, Rector of Alfa BK University
Prof. Maja Ćuk, Dean of Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University
Assoc. Prof. Tijana Parezanović, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
Assoc. Prof. Melina Nikolić, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
MA Božana Solujić (Conference Secretary), Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
MA Branka Kovačević, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University
MA Ivona Živković, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University
MA Olivera Alomerović, Alfa BK University (Serbia)

Organizacioni odbor

prof. dr Marijana Joksimović, rektor Alfa BK univerziteta
prof. dr Maja Ćuk, dekan Fakulteta za strane jezike, Alfa BK univerzitet
prof. dr Tijana Parezanović, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet
prof. dr Melina Nikolić, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet
MA Božana Solujić (sekretar konferencije), Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet
MA Branka Kovačević, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet
MA Ivona Živković, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet
MA Olivera Alomerović, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet

Scientific Committee

- Prof. Janice Kulyk Keefer, Guelph University (Canada)
Prof. Nailya Barishova, Kazan State Conservatoire (Russia)
Prof. Daniel Dejica, Polytechnic University of Timisoara (Romania)
Prof. Vlasta Kučič, University of Maribor (Slovenia)
Prof. Jane Mattisson Ekstam, Østfold University College (Norway)
Prof. Zorica Đergović-Joksimović, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad (Serbia)
Prof. Radmila Nastić, retired university professor
Prof. Nada Todorov, retired university professor
Prof. Radojka Vukčević, Faculty of Philology, University of Belgrade (Serbia)
Assoc. Prof. Natia Kvachakidze, Kutaisi Akaki Tsereteli State University (Georgia)
Assoc. Prof. Tatjana Jovović, Faculty of Philology, University of Montenegro (Montenegro)
Assoc. Prof. Vera Čevriz Nišić, Faculty of Philosophy, University of East Sarajevo (Bosnia and Herzegovina)
Assoc. Prof. Tanja Cvetković, Faculty of Philosophy, University of Niš (Serbia)
Assoc. Prof. Časlav Nikolić, Faculty of Philology and Arts, University of Kragujevac (Serbia)
Assoc. Prof. Svetlana Tomić, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
Assoc. Prof. Valentina Budinčić, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
Assoc. Prof. Igor Grbić, Juraj Dobrila University of Pula (Croatia)
Assist. Prof. Adrijana Vidić, University of Zadar (Croatia)
Dr. Tin Lemac, Independent Researcher – Research Associate (Croatia)
Assist. Prof. Tamara Jevrić, Faculty of Philosophy, University of Kosovska Mitrovica (Serbia)

Assist. Prof. Ana Sentov, Faculty of Law and Business Studies, Union University (Serbia)

Assist. Prof. Artea Panajotović, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

Assist. Prof. Andrijana Đordan, Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

Naučni odbor

prof. dr Dženis Kalik Kifer, Univerzitet u Gvelfu (Kanada)

prof. dr Najlija Baširova, Državni konzervatorijum u Kazanu (Rusija)

prof. dr Danijel Dežika, Politehnički univerzitet u Temišvaru (Rumunija)

prof. dr Vlasta Kučič, Univerzitet u Mariboru (Slovenija)

prof. dr Džejn Metison Ekstam, Univerzitet u Estfoldu (Norveška)

prof. dr Zorica Đergović-Joksimović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu (Srbija)

prof. dr Radmila Nastić, profesorka u penziji (Srbija)

prof. dr Nada Todorov, profesorka u penziji (Srbija)

prof. dr Radojka Vukčević, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu (Srbija)

prof. dr Natija Kvačakidže, Državni univerzitet Akaki Tsereteli u Kutaisiju (Gruzija)

prof. dr Tatjana Jovović, Filološki fakultet Univerziteta u Crnoj Gori (Crna Gora)

prof. dr Vera Čevriz Nišić, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu (Bosna i Hercegovina)

prof. dr Tanja Cvetković, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu (Srbija)

prof. dr Časlav Nikolić, Filološko-umetnički fakultet u Kragujevcu, Univerzitet u Kragujevcu (Srbija) prof. dr Svetlana Tomić, Fakultet za strane jezike, Alfa BK univerzitet (Srbija)

FACULTY OF FOREIGN LANGUAGES, ALFA BK UNIVERSITY
TENTH INTERNATIONAL CONFERENCE ON LANGUAGE AND LITERARY STUDIES:
LANGUAGE, LITERATURE AND FUTURE
24–25 September 2021, BELGRADE

- prof. dr Valentina Budinčić, Fakultet za strane jezike, Alfa BK
univerzitet (Srbija)
- prof. dr Igor Grbić, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli (Hrvatska)
- doc. dr Adrijana Vidić, Sveučilište u Zadru (Hrvatska)
- dr Tin Lemac, nezavisan istraživač u naučnom zvanju naučnog
saradnika (Hrvatska)
- doc. dr Tamara Jevrić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Prištini,
Kosovska Mitrovica (Srbija)
- doc. Dr Ana Sentov, Fakultet za pravne poslovne studije, Univerzitet
Union (Srbija)
- doc. dr Artea Panajotović, Fakultet za strane jezike, Alfa BK
univerzitet (Srbija)
- doc. dr Andrijana Đordan, Fakultet za strane jezike, Alfa BK
univerzitet (Srbija)

Programme / Program

24 September 2021 / 24. septembar 2021.

Venue: Alfa BK University, Palmira Toljatija 3, New Belgrade
Mesto: Alfa BK univerzitet, Palmira Toljatija 3, Novi Beograd

**11.00-12.00 Registration and coffee / Registracija i kafa
(ground floor)**

**12.00-12.30 Welcome address / Svečano otvaranje
(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)**

**12.30-14.00 Keynote lectures and discussion / Plenarna izlaganja i
diskusija
(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)**

12.30-13.00 **Zorica Đergović-Joksimović** – Is our future written?

13.00-13.30 **Radmila Nastić** – Prošlost, sadašnjost, budućnost u
američkom romanu

13.30-14.00 Discussion

14.00-15.15 Parallel sessions I–III / Sesije I–III

**Session I/ Sesija I
(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)**

Chair: Artea Panajotović

Zhanna Nikolayevna Maslova, Iona Yuryevna Khitarova

– Transformation of ideas about the concept of “law/right” in the
society of the future in the Soviet dystopian novels of the 20th century

Veena Vijaya – Metanarrative in Philippa Pearce’s *Tom’s Midnight
Garden*: A Psychoanalytic Reading

Shaju Ouseph Nalkara – Utopian vision of the dystopian world:
critiquing comic child heroism in Philip Reeve’s *Mortal Engines*

Rosina Martucci – The vision of the future in *News from Nowhere*
by William Morris

Session II/ Sesija II
(ground floor, Room C1 / prizemlje, sala C1)

Moderator: Svetlana Tomić

Bernes Aljukić, Mirza Kahvedžić – Pomak u komunikacijskim stilovima – direktnost i snažni govor u učeničkoj komunikacijskoj interakciji

Ivana Jovanović – O komunikološkom, verbatološkom i kulturološkom karakteru blogova kao novog oblika novinarstva

Olivera Alomerović – Bibliotekarstvo u doba korone

Svetlana Tomić – Budućnost apstrakta i rezimea: potreba unifikacije i normiranja u srpskoj leksikologiji i naučnoj terminologiji

Session III/ Sesija III
(ground floor, Room C2 / prizemlje, sala C2)

Moderator: Tijana Parezanović

Milica Živković – An Unacknowledged Legislator of Critical Posthumanism: Mary Shelley's *The Last Man* as a Critique of Human Exceptionalism

Ljubica Vasić – Pojam vremena kao instrument tumačenja identiteta kao ideološkog konstrukta u dramama Dejvida Rejba

Emilija Jović – Somatski frazeologizmi posthumanog u stvaralaštvu Tatjane Tojstoj (na materijalu romana Kis)

Tijana Parezanović – Mapping the Post-Pandemic Future: Emily St. John Mandel's *Station Eleven*

15.15-16.15 Lunch break / Pauza za ručak
(Restaurant & Cafe – Ground Floor)

16.15-16.45 Prezentacija: BOŠ – Studije budućnosti
(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

16.45-18.15 Keynote lecture and discussion / Plenarno izlaganje i diskusija

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Janice Kulyk Keefer – Radical futurelessness

Nada Todorov – Metodika nastave jezika i književnosti između tradicije i budućnosti

18.15-18.30 Coffee break / Pauza za kafu

18.30-20.00 Parallel sessions IV–VI / Sesije IV–VI

Session IV/ Sesija IV

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Moderator: Andrijana Đordan

Anna Bakina, Tatiana Fedulenkova – The Bible as a precedent text to Shakespeare's plays

Milena Vladić Jovanov – Uloga tradicije u budućnosti

Natia Kvachakidze – Certain defining peculiarities of British, Georgian and Serbian Romantic lyric poetry: a XXI century insight

Elonora Hodaj – “Imagine, if you can,” life in 3D-isolation

Aleksandar B. Nedeljković - What the Serbian science fiction predicts about Serbian future

Session V/ Sesija V

(ground floor, Room C1 / prizemlje, sala C1)

Moderator: Branka Kovačević

Zorica Jelić – Concerns for the Future in Ursula K. Le Guin's *The Word for World Is Forest*

Andrea Lešić-Thomas – Nalazačice puta i feministički antimodernizam, ili zašto je lakše zamisliti kraj svijeta negoli kraj patrijarhata: Vonda N. McIntyre, Ursula K. Le Guin i Sheri S. Tepper

Artea Panajotović – Sloboda budućnosti i budućnost slobode: „ambivalentna utopija“ Ursule Le Gvin

Branka Kovačević – Distopija ljubavi u romanima *1984*. Džordža Orvela i *Vrli novi svet* Oldusa Hakslija

Session VI Sesija VI

(ground floor, Room C2 / prizemlje, sala C2)

Moderator: Maja Ćuk

Aleksandra Đorđević – *Sluškinjina priča* Margaret Atwood kao paradigma moderne feminističke distopije

Ana Mitrović – Madeline Miller and the revised myth about Circe as the female voice of the future

Joseph P. Casibual Jr. – Of future and female body: discoursing post-feminine fertility in dystopian and utopian fiction

Maja Ćuk – Will the heart “go last” in the future? Alienating Spaces in Margaret Atwood’s Dystopian Fiction

25 September 2021 / 25. septembar 2021.

12.00-12.45 Keynote lecture and discussion / Plenarno izlaganje i diskusija

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Jane Ekstam – Lives intertwined with advanced technologies and the revitalisation of non-technological disciplines. The case of English literature.

12.45-14.15 Parallel sessions VII–IX / Sesije VII–IX

Session VII / Sesija VII

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Chair: Tin Lemac

Igor Grbić – *Pralaya: the ends of the world from the Indian purāṇas to Joyce’s Ulysses*

Jelena Andrejić Vidić – Budućnost svakodnevice u postmodernim romanima Kurta Vonegata

Jelena Alfirević – Muči li suvremenu Noru depresija ili budućnost književne i humanističke znanosti: emociologija na primjeru antifeminističkog *depresivnog identiteta* Nore M. Gavrana

Tin Lemac – Onostrani svijet u pjesničkoj knjizi *Čad i pozlata* Marije Čudine

Session VIII / Sesija VIII

(ground floor, Room C1 / prizemlje, sala C1)

Moderator: Valentina Budinčić

Dragana Ilić, Katarina Lazić – Interaktivna predavanja – spoj tradicije i budućnosti

Ana Vukić – Istraživanje dometa i ograničenja dosadašnjih i budućih strategija učenja stranih jezika

Abiola Kayode, Olanrewaju – The effects of the first language on the teaching and learning of a second language in a multicultural/multilingual society

Božana Solujić – Studenti i kondicionali – analiza grešaka i implikacije za nastavu u budućnosti

Valentina Budinčić – Metodički pristupi u nastavi engleskog jezika: prošlost, sadašnjost, budućnost

Session IX / Sesija IX

(ground floor, Room C2 / prizemlje, sala C2)

Chair: Melina Nikolić

Josip Miletić, Jasminka Brala Mudrovčić, Manja Kostelac

Gomerčić – Atavizmi pripovijedanja u digitalnom diskursu

Vera Čevriz Nišić – O izrazima s pogrdnim značenjem u medijskom diskursu BiH – funkcionalnostilski pristup

Ivana Petković – Ekranizacije distopijskih romana

Andrijana S. Dordan – Terminološko liderstvo kao preduslov za budućnost funkcionalne terminološke politike i planiranja: primer terminološkog konteksta pandemije kovida-19

Melina Nikolić – ‘So, what are you going to do?’ – Talking about future in political interviews

14.15-14.45 Snack / Pauza

14.45-15.45 Workshop

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Malavika Sasikumar – Language, literature, and the future

15.45 Closing ceremony / Zatvaranje konferencije

(ground floor, Room A2 / prizemlje, sala A2)

Keynote speakers Plenarni izlagači

Janice Kulyk Keefer

Guelph University (Canada)

janice.keeper@gmail.com

Professor Emerita Janice Kulyk Keefer Janice Kulyk Keefer is the author of numerous works of poetry, fiction and nonfiction, including literary criticism. She obtained her M.A. and D.Phil from the University of Sussex, after completing undergraduate studies at the University of Toronto. Professor Emerita of the University of Guelph, Ontario, she has essays forthcoming on ethnicity and the visual arts, and on the ethics of "borrowing" the history of ethnic subjects to enhance narrativity.

Profesorica emerita Dženis Kalik Kifer je autorka brojnih radova iz poezije, beletristike, stručne i naučne literature, kao i književne kritike. Zvanje mastera i doktora nauka stekla je na Univerzitetu u Saseksu, nakon što je završila osnovne studije na Univerzitetu u Torontu. Kao profesorica emerita Univerziteta u Gvelphu, Ontario, priprema radove o etničkoj pripadnosti i vizuelnim umetnostima, kao i o etičkom aspektu „pozajmljivanja“ istorije etničkih subjekata radi poboljšanja narativnosti.

RADICAL FUTURELESSNESS

In this address, I will approach the subject of The Future, for human beings, as a possibility, not a given. Following Hegel's advice to "tarry with the negative" I will explore what psychohistorian Robert

Jay Lifton has termed “radical futurelessness” vis à vis three of our most pressing predicaments: nuclearism, ie the increasing accumulation of weapons of mass extinction in a drastically unstable world; catastrophic climate change, whose effects have been on spectacular display this past summer, and the surging development of Artificial Intelligence, with its pursuit of the “holy grail” of AGI, and the likelihood of its making human intelligence obsolete. All of these predicaments, I argue, must be seen in the light of our persistent, perhaps endemic failure to achieve swift, effective political responses to crucial threats to our human survival. I will conclude with a brief look at a number of novels and films which have attempted that urgent but nigh-impossible task of imagining the real. Works considered will include Russell Hoban's *Riddley Walker*, Lars von Trier's *Melancholia*, and Marlen Haushofer's *The Wall*.

Keywords: Anthropocene, human extinction/obsolescence, existential risk, climate, nuclearism, AGI (Artificial General Intelligence), political failure, imagining the real

RADIKALNO STANJE BEZ BUDUĆNOSTI

U ovom obraćanju pristupiću temi Budućnosti, prevashodno ljudskih bića, kao mogućnosti, a ne kao datosti. Prateći Hegelovo opažanje da se „zadržavamo na negativnom“, istražiću ono što je psiholog i američki historičar kulture Robert Džej Lifton nazvao „radikalnim stanjem bez budućnosti“ u odnosu na tri naše najaktuelnije prepreke: nuklearnost, odnosno sve veću akumulaciju oružja za masovno istrebljenje u drastično nestabilnom svetu; katastrofalne klimatske promene, čiji su efekti bili spektakularno prikazani prošlog leta, i nagli razvoj veštačke inteligencije, sa težnjom da se pronađe „sveti gral“ veštačke opšte inteligencije (AGI), i verovatnoćom da ljudska inteligencija postane zastarela. Tvrdim da se sve ove poteškoće moraju sagledati u svetlu našeg upornog, možda endemskog neuspeha

da postignemo brze i efikasne političke odgovore na ključne pretnje po naš opstanak. Ovo izlaganje ću završiti kratkim osvrtom na brojne romane i filmove koji su pokušali taj neodložni, ali gotovo nemoguć zadatak da zamisle stvarni svet. Među radovima koji će biti razmatrani u ovom obraćanju nalaze se roman *Ridli Voker* autora Rasela Hobana, film *Melanholija* režisera Larsa von Triera i roman *Zid* autorke Marlen Haushofer.

Ključne reči: Antropocen, izumiranje/zastarevanje ljudi, egzistencijalni rizik, klima, nuklearnost, AGI (veštačka opšta inteligencija), politički neuspeh, zamišljanje stvarnog

Zorica Đergović-Joksimović

Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu (Serbia)

zorica.djergovic.joksimovic@ff.uns.ac.rs

Dr Zorica Đergović-Joksimović is a full professor in the Department of English Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia, where, among other subjects, she teaches Science Fiction and Utopia in English Literature. She also participates in the project Serbian Literature in the European Cultural Space at the Institute for Literature and Arts, Belgrade, which is funded by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia. Zorica Đergović-Joksimović is the author of three monographs: Utopija: alternativna istorija [Utopia: An Alternative History] (Belgrade, 2009), Ijan Makjuan: Polifonija zla [Ian McEwan: The Polyphony of Evil] (Belgrade, 2009) and Pevanja Vuka i Vrane [The Songs of the Wolf and the Crow] (Belgrade, 2016). She has authored numerous articles published in Serbian and foreign journals and conference proceedings. She edited Embracing Utopian Horizons (2014), a collection of her MA students' utopian stories, co-edited with S. Halupka Rešetar English Studies Today: Prospects and Perspectives

(Novi Sad, 2014), and was a guest editor of the thematic issue „Konteksti: Utopija“ [„Contexts: Utopia“] (2019) in the scientific journal Književna istorija, comprising articles sent by leading utopian scholars Lyman Tower Sargent, Fredric Jameson, Darko Suvin, and Nicole Pohl. Zorica Đergović-Joksimović is a member of the advisory board of the scholarly journal Utopian Studies. Her areas of interest include utopia, science fiction, comparative literature, Modern American Drama, and American/ British/ Irish Studies.

Dr Zorica Đergović-Joksimović redovni je profesor na Odseku za anglistiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, gde, između ostalog, predaje predmete Naučna fantastika i Utopija u engleskoj književnosti. Učesnica je projekta Srpska književnost u evropskom kulturnom prostoru pri Insistutu za književnost i umetnost, koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Zorica Đergović-Joksimović autorka je tri monografije: Utopija: alternativna istorija (Beograd, 2009), Ijan Makjuan: Polifonija zla (Beograd, 2009) i Pevanja Vuka i Vrane (Beograd, 2016). Objavila je mnogobrojne naučne radove u naučnim časopisima i zbornicima radova, kako u zemlji tako i u inostranstvu. Priredila je zbirku studentskih utopijskih priča Embracing Utopian Horizons (Novi Sad, 2014), kao i zbornik radova (zajedno sa S. Halupka Rešetar) English Studies Today: Prospects and Perspectives (Novi Sad, 2014), a kao gostujuća urednica u naučnom časopisu Književna istorija priredila je temat „Konteksti: Utopija“ (2019), za koji su svoje radove poslali vodeći izučavaoci utopije Lajman Tauer Sardžent, Fredrik Džejmson, Darko Suvin i Nikol Pol. Članica je Savetodavnog odbora naučnog časopisa Utopian Studies. Njene oblasti interesovanja i istraživanja obuhvataju utopiju, naučnu fantastiku, komparativnu književnost, savremenu američku dramu, kao i američke/ britanske/ irske studije.

Selected list of publications / Bibliografija (izbor)

- 1) "Serbia Between Utopia and Dystopia." *Utopian Studies: Journal of the Society for Utopian Studies*, University of Missouri-St. Louis, St. Louis, Montana, USA, 2000, 11/1, pp. 1-21.
- 2) "The Ontology of Space: Utopia, Dystopia and Heterotopia in Marge Piercy's *Woman on the Edge of Time*." *English Studies Today: Views and Voices*, Novi Sad, 2011, pp. 213-221.
- 3) „Omladinska naučna fantastika: Naravoučenija za nove naraštaje." *Posle 200 godina: dva veka naučne fantastike* (III međunarodni naučni skup Srpski jezik, književnost, umetnost. Zbornik radova sa Naučnog okruglog stola *Posle 200 godina: dva veka naučne fantastike* (28. oktobar 2018)). Kragujevac: FILUM, 2018, pp. 59-66.
- 4) *Utopija: alternativna istorija*. Beograd: Geopoetika, 2009.
- 5) *Ijan Makjuan: Polifonija zla*. Beograd: Geopoetika, 2009.
- 6) „Čudesne žene na rubu vremena: (Radikalne) feminističke utopije“. Aleksandra V. Jovanović et al. (ed.), *Da baštinimo večnost svekoliku*. Beograd: Odsek za engleski jezik, književnost i kulturu Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, 2019, pp. 323-336.
- 7) "Utopija: Inter/trans/nacionalno i inter/trans/disciplinarno putovanje". *Književna istorija*, XLIV 2012, 148, pp. 789-794.
- 8) "The Poetry of Estrangement or Utopia Suviniiana." *Utopian Studies*, Penn State University Press, USA, 28/ 1, 2017, pp. 45-71;
- 9) "'The Winter Market' of Our Discontent: Spectacle, Commodification and Waste." Jelena Novaković i Vesna Lopičić (eds.), *Contemporary Canada in Short Fiction*. Beograd, 2017, pp. 119-128;
- 10) „Konteksti: Utopija“ (guest. ed.). *Književna istorija* LI 2019 167, pp. 9-82.

IS OUR FUTURE WRITTEN?

There is already a large and evergrowing body of literature concerned with our future. No matter whether these numerous literary works are set in the near or far future, they are usually identified with

futuristic anticipations and interpreted as a kind of futurological extrapolations. This paper intends to explore those prevalent assumptions and expose their weaknesses insisting on a different strategic approach – that of a (post)modern cautionary tale or a parable. Seen in that light, the (fictional) future is not simply an already written, predetermined time frame waiting around the corner or at the end of one of the Borgesian forking paths but rather a changeable social construct and as such already contained in the here and now of our mundane activities and lives. Moreover, a sizeable bulk of the so-called utopian/dystopian and SF literature is permeated with political issues and should be approached as political fiction in its broadest sense exposing the nature of oppression and various forms of tyranny and totalitarianism. Obviously, it would be wrong to assume that Evgeny Zamyatin, Jack London, Aldous Huxley, George Orwell, Marge Piercy, and numerous others were either alarmists or seers who wrote their fiction in order to summon the one and only possible frightening futuristic scenario. Rather, they tried to warn us of the avoidable adverse outcomes. And that is the class we seem to have skipped.

Keywords: Science Fiction, utopia, dystopia, future

DA LI JE NAŠA BUDUĆNOST NAPISANA?

Veliki je i rastući korpus književnih dela koja se bave našom budućnošću. Bilo da su smeštena u blisku ili daleku budućnost, ona se često poistovećuju s futurističkim anticipacijama i tumače kao futurološke ekstrapolacije. Cilj ovog rada jeste da istraži te prevladavajuće pretpostavke i ukaže na njihove slabosti insistirajući na primeni potpuno drugačijeg strateškog pristupa – onog koji ta dela posmatra kao (post)moderne upozoravajuće priče ili parabole. Sagledana u tom svetlu, (fikcionalna) budućnost nije tek puki prethodno napisan i determinisan vremenski okvir koji nas čeka iza ugla ili na kraju jedne od borhesovskih staza koje se račvaju, već je

promenljivi društveni konstrukt i kao takva već je sadržana u ovome sada i ovde naših ovozemaljskih delanja i života. Štaviše, popriličan deo tzv. utopijske/distopijske i SF književnosti prožet je političkim pitanjima i treba mu pristupiti kao političkoj književnosti u najširem značenju te reči koja razotkriva prirodu potlačenosti i različitih vidova tiranije i totalitarizma. Očigledno, bilo bi pogrešno pretpostaviti da su Jevgenij Zamjatin, Oldus Haksli, Džek London, Džordž Orvel, Mardž Pirs i mnogi drugi bili paničari ili vidovnjaci koji su napisali svoja dela ne bi li prizvali jedan jedini i jedino mogući zastrašujući futuristički scenario. Pre će biti da su pokušali da nas upozore na pogubne ishode koje je moguće izbeći. A to je, izgleda, upravo onaj čas koji smo propustili.

Ključne reči: naučna fantastika, utopija, distopija, budućnost

Radmila Nastić

*Faculty of Philology and Arts Kragujevac, University of Kragujevac
(Serbia)*
rnastic@gmail.com

***Radmila Nastić**, PhD, was born in 1952 in Belgrade, where she spent the greater part of her professional and professorial career, and she retired as a full professor of English Literature at the Faculty of Philology and Arts in Kragujevac. In the meantime she also taught at several other universities in the region, including the Faculty of Foreign Languages of the Alfa University in Belgrade.*

During her professorial career Dr Nastić wrote and/or edited fourteen books, monographs, chapters and thematic journal issues. She published about sixty scholarly papers, mostly in peer reviewed journals and conference proceedings in the country and abroad, not counting other papers and translations, in the first place Isaiah Berlin's book Against the Current.

Professor Nastić participated with presentations in about seventy conferences, conventions and symposia, most of them at globally renowned universities, societies and association of which she was a member. She conducted research at several universities in Europe and USA. She took part in international scholarly cooperation which resulted in valuable contacts with renowned scholars, such as Christopher Norris and Terry Eagleton, which resulted in a number of their visits to the universities in Serbia and the region. Within these activities, contacts with the Nobel Prize winner Harold Pinter have a special place.

As part of her pedagogical activities, Professor Nastić mentored eight doctoral dissertations and a great number of theses. She encouraged students to engage in creative work related to the English Studies, such as valuable translations and theatre performances.

Dr Radmila Nastić rođena je 1952. godine u Beogradu, gde je provela najveći deo svoje profesionalne i profesorske karijere, a penzionisala se kao redovni profesor Engleske književnosti na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu. U međuvremenu je držala nastavu na još nekoliko univerziteta u regionu, kao i na Fakultetu za strane jezike univerziteta Alfa u Beogradu.

Tokom svoje profesorske karijere dr Nastić je napisala i/ili priredila četrnaest knjiga, monografija i poglavlja u istim, kao i tematskih zbornika. Objavila je oko šezdeset naučnih radova u referentnim časopisima i zbornicima, od koji više njih u uglednim publikacijama ove vrste na engleskom govornom području, ne računajući stručne radove i prevode značajnih tekstova, poput knjige *Protiv struje Isaije Berlina*.

Profesorica Nastić je učestvovala na oko sedamdeset konferencija, konvencija i simpozijuma, a mnoge od tih manifestacija održane su na uglednim svetskim univerzitetima, ili u okviru vodećih svetskih profesionalnih udruženja čiji član je bila. Više puta je bila na studijskim boravcima na univerzitetima u Evropi i SAD. Takođe je učestvovala i u projektima međunarodne saradnje u okviru kojih je

uspostavila kontakt sa nekim vodećim intelektualaca koji su potom gostovali kao predavači na univerzitetima u Beogradu i u regionu, posebno sa Kristoferom Norisom i Terijem Igltonom. U okviru ovih aktivnosti pre svega se izdvaja saradnja sa nobelovcem Haroldom Pinterom.

U okviru svog pedagoško-naučnog rada profesorka Radmila Nastić bila je mentor pri izradi osam doktorskih disertacija i velikog broja magistarskih i master teza. Podsticala je studente na kreativni rad vezan za studije engleskog jezika i književnosti, u obliku prevođenja i pozorišnih predstava.

PAST, PRESENT, FUTURE IN AMERICAN NOVELS

A couple of case studies in contemporary American novel, looking back at some modernist techniques, Faulkner's in the first place, are used to illustrate the methodology of representing interconnectedness of past, present and future of novelistic characters, in the context of historical changes which partly condition them. The case studies are John Steinbeck's *The Winter of Our Discontent* (1961), Joyce Carol Oates' *American Appetites* (1989), and Philip Roth's *American Pastoral* (1997)..

PROŠLOST, SADAŠNJOST, BUDUĆNOST U AMERIČKOM ROMANU

Na nekoliko primera savremenih američkih romana, sa osvrtom na neke modernističke postupke poput Foknerovih, razmatra se metodologija predstavljanja povezanosti između prošlosti, sadašnjosti i predvidljive ili ostvarene budućnosti romanesknih likova, u kontekstu istorijskih promena kojima su delimično uslovljeni. Za studije slučaja izabrani su u prvom redu romani *Zima našeg nezadovoljstva* Džona

Stajnbeka, (1961), *Američki apetiti* Džojks Kerol Outs (1989), i
Američka pastorala Filipa Rota (1997)..

Nada P. Todorov

Retired university professor (Serbia)

nada_todorov@yahoo.com

Nada P. Todorov rođena je u Čurugu 1. januara 1946. godine. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na grupi za južnoslovensku književnost. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (tema „Bajka u nastavi srpskog jezika i književnosti u osnovnoj školi“). Radila je u Novom Sadu na Filozofskom fakultetu, MPŠ „Tito“, OŠ „Prva vojvođanska brigada“, Karlovačkoj gimnaziji, Gimnaziji „Jovan Jovanović Zmaj“, Saobraćajnoj školi „Pinki“. Desetak godina je bila honorarni saradnik za Metodiku nastave srpskog jezika na Višoj pedagoškoj školi u Novom Sadu. U Somboru je radila na Pedagoškom fakultetu, gde je bila prodekan za nastavu i nauku. Od 2010-2012. radila je na Fakultetu za strane jezike na kome je bila prvo prodekan, zatim dekan i prorektor za nastavu Alfa - BK univerziteta. Nakon odlaska u penziju, predavala je na magistarskim i doktorskim studijama na Fakultetu za poslovne studije na Univerzitetu Union Nikola Tesla. Živi u Somboru. Objavila preko sto stručnih i naučnih radova kod nas i u inostranstvu, više knjiga i monografija. Učestvovala je na oko četrdeset međunarodnih konferencija u Srbiji i inostranstvu. Koautor je udžbenika i didaktičkih materijala za osnovnu školu. Nagrađena je 2018. godine za pomoć i doprinos Srpskoj pravoslavnoj crkvi.

Nada P. Todorov was born in Čurug on 1 January 1946. She graduated from the Faculty of Philosophy in Novi Sad, in the South Slavic literature department. She got her doctoral degree at the Faculty of Philosophy in Novi Sad (on the topic "Fairy tale in the teaching of

the Serbian language and literature in the primary school''). She worked in Novi Sad at the Faculty of Philosophy, as well as in a number of schools, including the Karlovac High School. For ten years she was a part-time associate for the Methodology of Serbian language teaching at the Higher Pedagogical School in Novi Sad. In Sombor, she worked at the Faculty of Pedagogy, where she was a vice dean for teaching and science. From 2010–2012 she worked at the Faculty of Foreign Languages, where she was first Vice-dean, then Dean and Vice-rector for teaching at Alfa BK University. After retiring, she taught at master's and doctoral studies at the Faculty of Business Studies at Union University in Belgrade. She has published over a hundred scientific papers in Serbia and abroad, as well as several books and monographs. She has participated in forty international conferences in Serbia and abroad. She is a co-author of textbooks and didactic materials for primary school. She lives in Sombor. She was awarded in 2018 for her help and contribution to the Serbian Orthodox Church.

LANGUAGE AND LITERATURE TEACHING METHODOLOGY: BETWEEN TRADITION AND THE FUTURE

Predicting the future of language and literature in teaching methodology is not fairly simple. As early as the 17th century, the Czech pedagogue Jan Ámos Komenský notified of the need to change the paradigm of education: that people should not learn from books but to explore things around them. The world is changing promptly and technology is significantly affecting our lives. These facts suggest that school, way of learning, as well as textbooks will be changed in the future. These changes cannot be impetuous due to the nature of child development.

The future of teaching methods, we can affirm, will be influenced by tradition. A little-known primer for language learning, which is

among the rarities of the Matica Srpska library, can serve as proof. The book represents the legacy of the famous Serbian nobleman, erudite and endowment holder Sava Tekelija (1761-1842). The first linguistic textbooks of the Bishop of Bačka and benefactor Platon Atančković (1788 -1867), which have great pedagogical and methodological value, influenced the methodology of teaching of the Serbian language in the later period, and these influences can be traced to the end of the Second World War.

In this paper, we will analyze: 1) the influence of tradition on the methodology of teaching Serbian language, 2) the relationship between language and literature in textbooks within the framework of tradition, 3) the assumption of the development of methodology of Serbian language and literature in the future.

Keywords: teaching methodology, Serbian language, literature, tradition, influences

МЕТОДИКА НАСТАВЕ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ИЗМЕЂУ ТРАДИЦИЈЕ И БУДУЊНОСТИ

Предвидети будућност језика и књижевности у методици наставе није једноставно. Још у 17. веку чешки педагог Јан Амос Каменски је упозорио на потребу промене парадигме образовања: да људи не уче из књига већ да истражују ствари око себе. Свет се мења великом брзином, технологија битно утиче на наш живот и те чињенице упућују на претпоставку да ће се школа, начин учења, уџбеничка литература у будућности мењати. Те промене не могу бити нагле због природе дечјег развоја.

На будућност методике наставе, са великом вероватноћом можемо тврдити, утицаће традиција. Као доказ може послужити мало позната почетница за учење језика која се налази међу раритетима библиотеке Матице српске. Књига је из заоставштине познатог српског племића, ерудите и задужбинара

Саве Текелије (1761-1842). Прве језикословне читанке бачког епископа и добротвора Платона Атанцковића (1788 -1867), које имају велику педагошку и методичку вредност, утицале су на методiku наставе српског језика у каснијем периоду, а ти се утицаји могу пратити до краја Другог светског рата.

У раду ће се анализирати: 1) утицај традиције на методiku наставе српског језика, 2) однос између језика и књижевности у уџбеничкој литератури у оквирима утицаја традиције, 3) претпоставка развоја методике српског језика и књижевности у будућности.

Кључне речи: методика наставе, српски језик, књижевност, традиција, утицаји

Jane Mattisson Ekstam

Østfold University College (Norway)

jane.m.ekstam@hiof.no

Prof. Jane Mattisson Ekstam is a Professor of English Literature at Østfold University College, Halden, Norway. Her earlier research is based on literature in a historical context (primarily British and Canadian history), as well as detective fiction, and teaching literature to trainee teachers at different levels, from junior school to high school. She is currently writing a trilogy on climate change. Her target group is nineteen to thirty-year-olds. Her novels are set in Southern England, where she was born, and in Norway, where she teaches. The main characters are university students.

Prof. dr Džejn Matison Ekstam je redovna profesorka engleske književnosti na Univerzitetu Estfold u Haldenu (Norveška). Fokus njenih ranijih istraživanja predstavlja književnost u istorijskom kontekstu (prvenstveno britanske i kanadske istorije), kao i na

detektivskoj fikciji i predavanju književnosti budućim nastavnicima na različitim nivoima obrazovanja, od starijih razreda osnovne škole do srednje škole. Trenutno piše trilogiju o klimatskim promenama. Njena ciljna grupa su mladi od 19 do 30 godina. Radnja njenih romana se odvija u južnoj Engleskoj, gde je rođena, kao i u Norveškoj, gde predaje. Glavni likovi u njenim romanima su studenti.

LIVES INTERTWINED WITH ADVANCED TECHNOLOGIES AND THE REVITALISATION OF NON-TECHNOLOGICAL DISCIPLINES: THE CASE OF ENGLISH LITERATURE

In an article published in 2019 in *Scientific American*, Abraham Loeb argued that, while the number of college students in the humanities is dwindling, and the relevance of the liberal arts is belittled, the humanistic perspective is indispensable if we are to understand the interface between humans and advanced technologies, i.e. our future.

In my paper, I focus on the function of literature in understanding the future. Literature has the potential to raise and explore ethical issues related to such controversial subjects as genetic engineering and Artificial Intelligence. Literature can present different forms of behaviour, raise ethical questions about the use of various technologies and their influence on our lives, and explore the purpose of human life here, now, and in the future. Humanists are like canaries that can warn us of impending dangers and their consequences.

I will explore these ethical issues in two texts, one academic and the other fictional. Both are written by myself. The first, published in *The Humanities Still Matter. Identity, Gender and Space in Twenty-First-Century Europe*. Peter Lang, 2020) relates to literature and the importance of historical memory in Twenty-first century Europe. The second is my forthcoming trilogy on climate change, *Katja's World Game*.

Keywords: future, ethics, humanities, technologies, literature, consequences, warnings

ŽIVOTI ISPREPLETANI SA NAPREDNIM TEHNOLOGIJAMA I OŽIVLJAVANJEM NE- TEHNOLOŠKIH DISCIPLINA: SLUČAJ ENGLLESKE KNJIŽEVNOSTI

U članku objavljenom 2019. godine u časopisu *Sajentifik Amerikan*, Ejbraham Loub tvrdi da je, iako se broj studenata humanističkih nauka smanjuje, a važnost liberalnih umetnosti omalovažava, humanistička perspektiva neophodna ako želimo da razumemo interfejs između ljudi i napredne tehnologije, tj. naše budućnosti.

U svom radu se fokusiram na funkciju književnosti u razumevanju budućnosti. Književnost ima potencijal da pokrene i istraži etička pitanja koja su povezana sa kontroverznim temama poput genetskog inženjeringa i veštačke inteligencije. Književnost može predstaviti različite oblike ponašanja, postaviti etička pitanja o upotrebi različitih tehnologija i njihovom uticaju na naše živote, te istražiti svrhu ljudskog života, ovde, sada, i u budućnosti. Humanisti su poput ptica koje imaju sposobnost da nas upozore na predstojeće opasnosti i njihove posledice.

Ova etička pitanja ću istraživati u dva teksta, jednom naučnom, a drugom izmišljenom. Oba teksta sam ja napisala. Prvi, koji je objavljen u knjizi *Humanistika je i dalje bitna. Identitet, rod i prostor u Evropi dvadeset prvog veka* (Peter Lang, 2020), odnosi se na književnost i značaj istorijskog pamćenja u Evropi dvadeset prvog veka. Drugi tekst predstavlja moju predstojeću trilogiju koja se bavi klimatskim promenama – *Katjina igra sveta*

Ključne reči: budućnost, etika, humanističke nauke, tehnologija, književnost, posledice, upozorenja

Abstracts / Sažeci

Jelena Alfirević

University of Zadar (Croatia)

jalfirevi@unizd.hr

**DOES MODERN NORA SUFFER FROM DEPRESSION OR
THE FUTURE OF LITERARY AND HUMANISTIC SCIENCE:
EMOTIONOLOGY ON THE EXAMPLE OF NORA M.
GAVRAN'S ANTIFEMINIST *DEPRESSIVE IDENTITY***

Historically, the question of the role of emotions has been largely ignored, so in the second half of the 20th century there was a concern about the neglect of emotion research in academia (Oatley, Jenkins, 2003). Increased humanistic interest in the topic of emotions in the world emerged in the late 1980s. The theoretical overview of emotion - the future of science - in the humanities will be introduced, with an emphasis on literary emotion and research achievements in Croatian emotion (first round table at the *Kliofest* History Festival: *History of Emotions: Fashion Trend or Interdisciplinary Platform*, 2015). Given that it involves the issue of expression, representation and reception of emotions as the main focus in dealing with the relationship of literary text and emotions in modern times (Brković, 2015), literary emotion will be presented on the example of psychological drama *Nora today* (2005) by Miro Gavran. In stark contrast to Ibsen's *Nora* (1879), Gavran's *Nora today* promotes "antifeminism" (Čale Feldman, 2017). Thus, the discursively emotionally conditioned construction of the depressive identity of Gavran's dramatic protagonist, Nora, will be directly related to the antifeminist criterion. Ibsen's *Nora* and Torvald will swap (emotional) roles here, so we will explore Nora as an anti-

puppet in Gavran, and her spouse Tony as a contemporary puppet. Although I. Brković announced emotion as a mainstream literary science at *Kliofest* (2015), five years later we believe that emotion could become a contemporary humanistic research paradigm, and the emotional reading of the text should certainly remain one of the future fundamental principles of understanding contemporary literary poetics, especially in a world of mass technologization and digitization in which emotions occupy a marginal place..

Keywords: emotionology; *Nora today*; Miro Gavran; antifeminism; *depressed identity*; contemporary literary paradigm; the future of the humanities; *marionette*; *puppet*; Ibsen

**MUČI LI SUVREMENU NORU DEPRESIJA ILI
BUDUĆNOST KNJIŽEVNE I HUMANISTIČKE ZNANOSTI:
EMOCIONOLOGIJA NA PRIMJERU ANTIFEMINISTIČKOG
DEPRESIVNOG IDENTITETA NORE M. GAVRANA**

Povijesno se uglavnom ignoriralo pitanje uloge emocija, pa se u drugoj polovini 20. st. osjećala zabrinutost zbog zanemarenosti istraživanja emocija u akademskom svijetu (Oatley, Jenkins, 2003). Povećani humanistički interes za temu emocija u svijetu pojavljuje se potkraj 1980-ih. Uvodno će biti istaknut teorijski pregled emociologije – budućnosti znanosti – u humanističkom području, s naglaskom na književnu emociologiju i istraživačke dosadašnje dosege u hrvatskoj emociologiji (prvi okrugli stol na Festivalu povijesti *Kliofest: Povijest emocija: pomodni trend ili interdisciplinarna platforma*, 2015). S obzirom da podrazumijeva pitanje ekspresije, reprezentacije te recepcije emocija kao glavnih težišta u bavljenju odnosom književnog teksta i emocija u moderno doba (Brković, 2015), književna emociologija bit će predstavljena na primjeru psihološke drame *Nora danas* (2005.) Mira Gavrana. Potpuno suprotno Ibsenovoj *Nori* (1879), Gavranova *Nora danas* promiče

„antifeminizam“ (Čale Feldman, 2017). Stoga će diskurzivno emocionalno uvjetovana izgradnja *depresivnog identiteta* Gavranove dramske protagonistkinje, Nore, biti izravno povezana s antifeminističkim kriterijem. Ibsenova Nora i Torvald ovdje će zamijeniti (emocionalne) uloge, pa ćemo kod Gavrana istražiti Noru kao *antilutku*, a njezina supružnika Tonija kao suvremenog *lutka*. Iako je I. Brković na *Kliofestu* (2015) emociologiju najavila kao *mainstream* književnu znanost, pet godina poslije smatramo kako bi emociologija mogla postati suvremena humanistička istraživačka paradigma, a svakako bi emocionološko čitanje teksta trebalo (p)ostati jedno od budućih temeljnih načela razumijevanja suvremene književne poetike, poglavito u svijetu masovne tehnologizacije i digitalizacije u kojemu emocije zauzimaju rubno mjesto.

Ključne riječi: emociologija; Nora danas; Miro Gavran; antifeminizam; depresivni identitet; suvremena književna paradigma; budućnost humanističke znanosti; *antilutka*; *lutak*; Ibsen

Olivera Alomerović
Alfa BK University (Serbia)
olivera.alomerovic@gmail.com

LIBRARY IN THE AGE OF CORONAVIRUS

The topic of the research is a review of the changed work activities of the Alfa BK University Higher Education Library caused by the Covid-19 virus. The descriptive-analytical method presents the phases of work during the state of emergency (from 15 March 2020 to 5 May 2020) and in the period after the abolition of the state of emergency (from 6 May 2020 until today, June 2021), when the epidemiological measures remained partially in force. The paper shows the activities of the librarian in the conditions when the so-called "Work from home",

when communication with library users was not easy to achieve, and when it was impossible to borrow library materials in the standard way. The paper presents the possibilities of adapting the work of librarians in crisis situations, as well as providing library assistance to users, in the form of providing adequate material. An overview of the observed difficulties is given, as well as suggestions for further activities. Special attention is focused on educating students and devising a plan of further activities at Alfa BK University. The author believes that in order to provide more complete and objective analyses, a larger time frame is needed, and she believes that the existence of professional works of contemporaries on the mentioned changes is useful.

Keywords: higher education library, library management, Covid-19 virus, Internet, open access

BIBLIOTEKARSTVO U DOBA KORONE

Tema istraživanja je prikaz izmenjenih radnih aktivnosti visokoškolske biblioteke Alfa BK Univerziteta prouzrokovanih pojavom virusa Covid-19. Pomoću deskriptivno-analičke metode predstavljene su faze rada tokom trajanja vanrednog stanja (15.3.2020-6.5.2020) i u periodu nakon ukidanja vanrednog stanja (od 6.5.2020. do danas, juni 2021), kada su epidemiloške mere delimično ostale na snazi. Prikazane su najpre aktivnosti bibliotekara u uslovima kada je bio prisutan tzv. „rad od kuće“, kada komunikacija s korisnicima biblioteke nije bila lako ostvariva, i kada je bilo onemogućeno pozajmljivanje bibliotečke građe na standardni način. U radu su predstavljene mogućnosti prilagođavanja rada bibliotekara u kriznim situacijama, kao i pružanja bibliotečke pomoći korisnicima, u vidu pružanja adekvatnog materijala. Dat je prikaz uočenih poteškoća ali i predloga za dalje aktivnosti. Posebna pažnja usmerena je na edukaciju studenata i osmišljavanja plana daljih aktivnosti na Alfa BK Univerzitetu. Autorka smatra da je za pružanje potpunijih i

objektivnih analiza potreban veći vremenski otklon i veruje da je korisno postojanje stručnih radova savremenika o navedenim promenama.

Ključne reči: visokoškolska biblioteka, menadžment biblioteke, Covid-19 virus, Internet, otvoren pristup

Bernes Aljukić

University of Tuzla (Bosnia and Herzegovina)
bernes.aljukic@bih.net.ba

Mirza Kahvedžić

**SHIFT IN COMMUNICATION STYLES – DIRECTNESS AND
STRONG LANGUAGE IN STUDENT COMMUNICATION
INTERACTION**

Based on the theory of politeness, with the methodology of discourse and corpus analysis, we investigate primarily two conversational phenomena – conversational directness and the use of strong language. Conversational directness is often seen as the opposite of politeness – a conversational style characterized by the use of frame modifiers or softeners. The reason for choosing such a topic comes from the examples in teaching practice in which we notice the phenomenon that students (mostly elementary school students) often use specific language to express (excessive) directness and strong speech – which implies the use of such language that is close or equal to vulgar expressions. We also consider gender polarization, following similar research showing that, for example, very traditional cultures – such as Japanese or Polish culture, which Mills (2003) talks about – recognize a shift from traditional norms to a stronger and more direct communication style and that such a turn is especially noticeable in girls. Our intention is to take into account the language practice of the

parents of students included in the research, i. e. to recognize the reasons and ways in which students interpret similar language practice of their parents. Research of this kind shows that the use of such language (especially among boys) strengthens mutual social ties, strengthens belonging to the language community and their own discourse role.

Keywords: shift, communication styles, directness, strong language, students

POMAK U KOMUNIKACIJSKIM STILOVIMA – DIREKTNOST I SNAŽNI GOVOR U UČENIČKOJ KOMUNIKACIJSKOJ INTERAKCIJI

Na temeljima teorije uljudnosti uz metodologiju diskursne i korpusne analize istražujemo prvenstveno dva konverzacijska fenomena – konverzacijsku direktnost i upotrebu snažnoga govora. Konverzacijska direktnost često se posmatra kao suprotnost uljudnosti, odnosno konverzacijskom stilu koji odlikuje upotreba okvirnih modifikatora ili ublaživača. Razlog za odabir takve teme dolazi iz primjera u nastavnoj praksi u kojoj uočavamo pojavu da učenici (mahom osnovnoškolci) u međusobnoj komunikaciji često koriste jezička sredstva kojima iskazuju (pretjeranu) direktnost te snažni govor – pod kojim se podrazumijeva upotreba takvih jezičkih sredstava bliskih ili jednakim vulgarnim izrazima. U obzir uzimamo i rodnu polarizaciju, na tragu sličnih istraživanja koja pokazuju da se, naprimjer, i u vrlo tradicionalnim kulturama – kakve su konkretno japanska ili poljska kultura, o kojima govori Mills (2003) – prepoznaje odmak od tradicijskih normi prema snažnijem i direktnijem komunikacijskom stilu i da se takav zaokret posebno uočava kod djevojčica. Namjera nam je da u izvođenju zaključaka u obzir uzmemo i jezičku praksu roditelja učenika i učenica obuhvaćenih istraživanjem, odnosno da prepoznamo razloge i načine kako oni interpretiraju sličnu

jezičku praksu svojih roditelja. Istraživanja ove vrste pokazuju da se upotrebom navedenih jezičkih sredstava (posebno među dječacima) učvršćuju međusobne socijalne veze, ojačava pripadnost jezičkoj zajednici i vlastitoj diskursnoj ulozi.

Ključne riječi: pomak, komunikacijski stilovi, direktnost, snažni govor, učenici

Jelena Andrejić Vidić

International School Crnjanski (Serbia)

jelenaandrejic10@gmail.com

**THE FUTURE OF EVERYDAY LIFE IN POSTMODERN
NOVELS OF KURT VONNEGUT**

By observing that everyday life, at individual level, constructs the image of existing society's reproduction, and as the manner of existence leads our lives through human behaviour, surroundings and habits, this paper tends to examine its position seen through the prism of utopian-dystopian future in postmodern novels. Along with historical and social changes, everyday life has been constantly changing and moving into various ontological and literary directions, so it could be useful to examine the position everyday life takes in the vision of future represented in postmodern novels. Specifically, on the example of Kurt Vonnegut's novels, we can study the problem by focusing on the representation of the future that (un)certainly emerges in the plots. The future, here, stands as the opposition to the hero's life story that becomes inseparable from the futuristic image into which reality and fiction intertwine, making everyday life and future itself seem alternative and plural. That vision of the future, where one can observe everyday life as an alternative to already distorted reality enables a new kind of reading and understanding, not only Vonnegut's works, but

literary concept of temporality and everydayness, as well. It enables the touch of real over ever eluding unreal, reflecting the ironies of everyday life and humanity in general in dystopian visions of future. In this way, the readers are provided with double insight of existence, whereby the everyday life is given as omni- and ever-present base of human relations, both in past and present, as well as in the future.

Keywords: future, everyday life, utopia/dystopia, real/unreal, reality/fiction

PRIPREMA I IZVEDBA IGROKAZA – PRAKTIČNO RAZVIJANJE UČITELJSKIH KOMPETENCIJA

Vođeni razmišljanjem da je svakodnevni život ljudi oposredovan na nivou pojedinca, te kao takav gradi sliku o reprodukciji postojećeg društva, i kao način egzistencije koji vlada našim životom, oslikava se kroz ponašanje, okruženje i navike čoveka, ovaj rad nastoji da ispita kakva je njegova pozicija sagledana kroz prizmu utopijsko-distopijske budućnosti u postmodernom romanu. Budući da se paralelno sa istorijskim i društvenim promenama svakodnevni život uvek razvijao i usmeravao u različitim ontološkim i književnim pravcima, bilo bi korisno zapitati se koju poziciju svakodnevica i svakodnevni život zauzimaju u viziji budućnosti predstavljene u različitim postmodernim romanima. Konkretno, na primeru stvaralaštva Kurta Vonegata, ali i mnogih njegovih savremenika, možemo se fokusirati na ovaj problem sagledavajući sliku budućnosti koja se (ne)izvesno javlja kao pratilac same radnje. Budućnost stoji naspram životnih priča junaka koje postaju nerazdvojive od futurističke slike svakodnevica u kojoj se prepliću stvarnost i fikcija, te se u tom preplitanju svakodnevica ali i sama budućnost, manifestuju kao alternativne i pluralne. Takva vizija budućnosti u kojoj je moguće sagledati svakodnevni život kao alternativu realnosti, omogućava jedno novo čitanje i razumevanje, ne samo Vonegovih dela, već i književnog koncepta temporalnosti i

svakodnevice. Ona omogućuje dodir realnog nad stalno uzmičućim nadrealnim, odraz stvarnosti u fikciji. Na taj način čitaocima se pruža istovremeni pogled *s onu* i *ovu stranu bivstva*, pri čemu je svakodnevni život, kao baza odnosa, dat kao uvek prisutan i postojan, kako u prošlosti i sadašnjosti, tako i u budućnosti.

Ključne reči: budućnost, svakodnevni život, utopija/distopija, realno/nadrealno, stvarnost/fikcija

Anna Bakina

Orel State University (Russia)

heart-anna@yandex.ru

Tatiana Fedulenkova

*Vladimir State University named after after A.G. and N.G. Stoletovs,
(Russia)*

fedulenkova@mail.ru

THE BIBLE AS A PRECEDENT TEXT TO SHAKESPEARE'S PLAYS

The suggested research highlights the problem of the functioning of biblicisms as precedent units of biblical etymology on the example of Shakespeare's works. The relevance of this research is determined by the resurgent interest in studying the Bible, the continuing significance of the works of classical English literature, in particular those by W. Shakespeare, as well as the growing attention to biblicisms as markers of biblical *precedence*. The study aims to substantiate the hypothesis that biblicisms in the works of W. Shakespeare act as precedent units of biblical origin, the identification and understanding of which determines the interpretation of the author's message and artistic intention. The following linguistic methods are employed: the method of the phraseological identification, the method of contextual

and intertextual analysis, the method of the phraseological description. The selection of the language material for the research was made out of W. Shakespeare's works ("Hamlet", "Twelfth Night" and chronicles: "Richard II" and "Henry IV"), as well as identified with the help of reliable phraseological dictionaries: 1) the bilingual "English-Russian phraseological dictionary" by Alexander V. Kunin, 2) the monolingual explanatory dictionary of idioms by A. P. Cowie, R. Mackin. The results of the study allow us to conclude that the works of W. Shakespeare are characterized by frequent reference to biblical subjects, namely, they contain numerous references to biblical texts, without identification and analysis of which it is difficult or impossible to achieve a complete understanding of the message of the work. Thus, in the analyzed works, the Bible acts as a precedent text in relation to the works of W. Shakespeare. The author's use of biblicisms made it possible to fully convey implicit meanings to the reader, as well as to make the perception of his plays more lively and emotional through the presence of a vertical context.

Keywords: Bible, biblicism, precedent text, precedent unit of biblical origin, literary message, W. Shakespeare

BIBLIJA KAO PRECEDENTNI TEKST ZA ŠEKSPIROVE DRAME

Predloženo istraživanje naglašava problem funkcionisanja biblizama kao precedenskih jedinica biblijske etimologije na primeru Šekspirovih drama. Relevantnost ovog istraživanja određena je ponovnim interesovanjem za proučavanje Biblije, stalnim značajem dela klasične engleske književnosti, posebno dela Vilijama Šekspira, kao i sve većom pažnjom prema biblizmima kao markerima biblijskog prvenstva. Studija ima za cilj da potkrepi hipotezu da biblizmi u delima Vilijama Šekspira deluju kao precedentne jedinice biblijskog porekla, čija identifikacija i razumevanje određuju tumačenje autorove poruke i umetničku nameru. U radu se koriste sledeće jezičke metode: metoda

frazeološke identifikacije, metoda kontekstualne i intertekstualne analize, metoda frazeološkog opisa. Odabir jezičkog materijala za istraživanje napravljen je na osnovu dela Vilijama Šekspira („Hamlet“, „Bogojavljska noć“ i hronika: „Ričard II“ i „Henri IV“), i identifikovani su uz pomoć pouzdanih frazeoloških rečnika: 1) dvojezičnog „Englesko-ruskog frazeološkog rečnika“ Aleksandra V. Kunina, i 2) jednojezičnog rečnika idioma autora A. P. Kavija i R. Makina. Rezultati istraživanja omogućavaju nam da donesemo zaključak da se dela Vilijama Šekspira odlikuju čestim pozivanjem na biblijske teme. Ona, naime, sadrže brojne reference na biblijske tekstove, bez čije je identifikacije i analize teško ili nemoguće postići potpuno razumevanje poruke dela. Tako u analiziranim delima Biblija deluje kao precedentni tekst u odnosu na dela Vilijama Šekspira. Autorova upotreba biblizama omogućila je čitaocu da u potpunosti prenese implicitna značenja, kao i da percepciju njegovih drama učini živahnijom i emocionalnijom kroz prisustvo vertikalnog konteksta.

Ključne reči: Biblija, biblizam, precedentni tekst, precedentna jedinica biblijskog porekla, književne poruke, V. Šekspir

Valentina Budinčić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
valentina.budincic@alfa.edu.rs

**METHODOLOGICAL APPROACHES IN ELT: PAST,
PRESENT, FUTURE**

As the modern teaching environment provides foreign language teachers with many opportunities and brings many challenges, there is a constant need for professional and academic revision of the language teaching methodology at all levels of education. In this paper we will consider the ways of applying traditional teaching methods in the

digital environment and study the challenges the language teachers are currently facing or may encounter in the future. Efficient and creative employment of teaching methodology in the new technical and technological context is one of the basic preconditions for a successful teaching process. Therefore, finding appropriate ways to apply various possibilities that the modern digital era brings is one of the priority tasks for all English teachers. Given the complexity of the current circumstances, it seems that the need for thorough research and training in the field of foreign language teaching methodology has never been so necessary. The aim of this paper is to provide some new insights and considerations which may be useful to teachers and researchers interested in this field.

Keywords: English language teaching, methodological approaches, digital era

МЕТОДИЧКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА: ПРОШЛОСТ, САДАШЊОСТ, БУДУЋНОСТ

Будући да савремено наставно окружење пружа наставницима страних језика много могућности, али и доноси бројне изазове, константно постоји потреба за стручним и научним преиспитивањем методике рада у настави језика на свим нивоима образовања. У овој раду ћемо описати различите начине примене традиционалних наставних метода у дигиталном окружењу, те размотрити актуелне, али и изазове који се у наредном периоду могу наћи пред наставницима језика. Ефикасна и креативна употреба наставних метода у новом техничком и технолошком контексту један је од основних предуслова за успешан наставни процес, те је изналажење одговарајућих начина примене различитих могућности које савремена дигитална ера носи један од приоритетних задатака за све наставнике енглеског језика. Узимајући у обзир комплексност постојећих околности, чини се да потреба за активним усавршавањем у области методике

наставе страних језика никада није била више присутна, те верујемо да ће разматрања која доноси овај чланак бити корисна свима који су заинтересовани за истраживање и усавршавање у овој области.

Кључне речи: настава енглеског језика, методички приступи, дигитална ера

Joseph P. Casibual Jr.

Western Mindanao State University (Philippines)

casibualj@gmail.com

OF FUTURE AND FEMALE BODY: DISCOURSING POST-FEMININE FERTILITY IN DYSTOPIAN AND UTOPIAN FICTION

There is something fundamentally amiss in a culture that values a woman only for her capacity to give birth, but denies her the prestige and ritual power due to this capacity, and this wrongness is reflected in polluted eco-systems, fractured relationships that create an endless room for debate as to what kind of future lies for women in post-humanist writings. This paper addresses how female fertility is discoursed in the texts of Margaret Atwood- *The Handmaid's Tale* and *The Testaments* (dystopian) and Charlotte Perkins Gilman- *Herland* and *With Her in Ourland* (utopian). Using transitivity analysis, it aims to examine representation and roles attached to feminine fertility, to discourse fertility in utopian and dystopian texts, and evaluate the politics of the female body in relation to fertility and reproduction. Clearly, Atwood's dystopian fiction critically examined the oppressive and utilitarian view towards the female body which contrasted with Gilman's utopic view on body autonomy. It is revealed that a sense of feminine liberty is associated to utopian fiction contrary to body

bondage depicted in dystopian texts which has deeply elaborated a politicized view towards the future of the post female body and women in general..

Keywords: dystopia, utopia, ecofeminism, fertility, transitivity analysis, post-human

O BUDUĆNOSTI I ŽENSKOM TELU: DISKUSIJA O POST-ŽENSKOJ PLODNOSTI U DISTOPIJSKOJ I UTOPIJSKOJ KNJIŽEVNOSTI

Postoji nešto fundamentalno pogrešno u kulturi koja vrednuje ženu samo zbog njene sposobnosti rađanja, a uskraćuje joj prestiž i obrednu moć zbog te sposobnosti. Ta se pogrešnost ogleda u zagađenim ekosistemima, razrušenim odnosima koji stvaraju beskrajni prostor za raspravu o tome kakva je budućnost žena u post-humanističkim delima. Ovaj rad govori o tome kako se o ženskoj plodnosti raspravlja u delima Margaret Atvud – *Sluškinjina priča* i *Svedočanstva* (dystopija) i Šarlot Perkins Gilmen – *Njena zemlja* i *Sa njom u našoj zemlji* (utopija). Koristeći analizu tranzitivnosti, cilj je ispitati zastupljenost i uloge vezane za žensku plodnost, diskurs plodnosti u utopijskim i distopijskim tekstovima, te proceniti politiku ženskog tela u odnosu na plodnost i reprodukciju. Jasno je da je distopijska fikcija Margaret Atvud kritički ispitala ugnjetavajući i utilitaristički pogled na žensko telo koji je bio u suprotnosti sa Gilmanovim utopijskim pogledom na autonomiju tela. Otkriveno je da je osećaj ženske slobode povezan sa utopijskom fikcijom suprotan telesnom ropstvu prikazanom u distopijskim tekstovima koji je duboko razradio politizovan pogled na budućnost post-ženskog tela i žena uopšte.

Ključne reči: distopija, utopija, ekofeminizam, plodnost, analiza tranzitivnosti, post-čovek

Vera Čevriz Nišić

University of East Sarajevo, Faculty of philosophy Pale (Bosnia and Herzegovina)

kostanabp@t-com.me

**ON EXPRESSIONS WITH DEROGATORY MEANING IN
MEDIA DISCOURSE OF BIH - A FUNCTIONAL-STYLISTIC
ASPECT**

The subject of this paper will be the functional-stylistic analysis of lexical units with derogatory significance in the public discourse of Bosnia and Herzegovina. The material for this study consists of the most read news portals in the Republic of Srpska and the Federation of Bosnia and Herzegovina, such as nezavisne.com, citaj.ba, klix.ba, bh-index.com, portla24h.ba and others. The aim of the comparative analysis here is to single out and describe linguistic means that produce negative perlocutionary effects on listeners, whose negative attitudes vary through numerous dimensions and volumes. Derogatory words are widespread in modern language and they express various social and cultural values, convey stereotypes, express the emotional attitudes of the speaker and the like. The use of pejorative units works on several different levels, such as symbolic, stylistic, emotional, etc.

On the other hand, the informative content is more and more tabloid today, especially if we keep in mind the conditions of mass, endless possibilities of publishing mostly uniformed, identical texts, where the cultural state of reality is becoming more and more pronounced.

Keywords: derogatory words, media discourse, informative genre, news, negatively marked vocabulary, functional stylistic stratification, standard language, connotation, contextualization

**О ИЗРАЗИМА С ПОГРДНИМ ЗНАЧЕЊЕМ У
МЕДИЈСКОМ ДИСКУРСУ БИХ –
ФУНКЦИОНАЛНОСТИЛСКИ АСПЕКТ**

Предмет овог рада биће функционалностилска анализа лексичких јединица с погрдним значењем у јавном дискурсу Босне и Херцеговине. Грађу за ово проучавање чине најчитанији news портали у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине, као што су nezavisne.com, citaj.ba, klix.ba, bh-index.com, portla24h.ba и др. Циљ овдашње компаративне анализе јесте да се издвоје и опишу језичка средства која производе негативне перлокуцијске ефекте на слушаоце, чији негативни ставови варирају кроз бројне димензије и обиме. Погрдне ријече широко су распрострањени у савременом језику и њима се исказују различите друштвене и културне вриједности, преносе стереотипи, исказују емоционални ставови говорник и сл.

Употреба пежоративних јединица дјелује на више различитих равни, као што су симболичка, стилска, емоционална, и др. С друге стране, данас је информативни садржаји све више таблоидан, посебно ако се имају у виду услови масовне, непрегледне могућности објављивања углавном униформисаних, идентичних текстова, гдје све више долази до изражаја културолошко стање стварности.

Кључне речи: погрдне ријечи, медијски дискурс, информативни жанр, вијест, негативно маркирана лексика, функционалностилско раслојавање, стандардни језик, конотација, контекстуализација

Maja Ćuk

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

maja.cuk@alfa.edu.rs

**WILL THE HEART “GO LAST” IN THE FUTURE?:
ALIENATING SPACES IN MARGARET ATWOOD’S
DYSTOPIAN FICTION**

The focal point of this paper is theoretical reading of spaces in Margaret Atwood’s dystopian novel *The Heart Goes Last*, by relying on Michael Foucault’s views on the panopticon. At the beginning of the book, it seems that the Positron Project, a futuristic prison, will offer an escape from post-apocalyptic misery to Stan and Charmaine, a young couple, hit by an economic collapse. However, the suburban paradise, at the first glance, has gradually been exposed as a bleak and threatening place where people are kept in cramped conditions under constant monitoring and registration of data. As our analysis will reveal, the town of Consilience is the morbid urban realm where control is enforced through various mechanisms used to create docile bodies. The system of surveillance imposed by a totalitarian social organisation that can supposedly guarantee order forces individuals to find themselves alienated and constricted. “Subjects” are classified and regulated, treated as commodities, “colonized” and “devoured” by the system or influential people in the ruling class. The aim of this paper is to illustrate how the alienating location in the mentioned novel can be interpreted as a narrative symbol for the relations of power in the current society and a literary “map” which represent the social spaces of our real world.

Keywords: dystopian fiction, the panopticon, *The Heart Goes Last*, Margaret Atwood

**DA LI SE SRCE POSLEDNJE MENJA U BUDUĆNOSTI?:
OTUĐUJUĆI PROSTORI U DISTOPIJSKOJ FIKCIJI
MARGARET ATVUD**

Fokus ovog rada je teorijsko čitanje prostora u distopijskom romanu Margaret Atvud *Srce se poslednje menja*, pri čemu se oslanjamo na stanovište Mišela Fukoa o panoptikonu. Na početku, čini se da će Projekat Positron, futuristički zatvor, ponuditi beg od postapokaliptične bede Stenu i Šarmejn, mladom paru pogođenom ekonomskim kolapsom. Međutim, ono što je na prvi pogled prigradski raj, postepeno izranja kao mračno i preteće mesto gde se ljudi drže u skućenim uslovima pod stalnom kontrolom i registracijom podataka. Kao što će naša analiza otkriti, grad Konsilijens je morbidno urbano područje u kojem se kontrola sprovodi kroz različite mehanizme koji se koriste za stvaranje poslušnih tela. Sistem nadzora nametnut od strane totalitarne društvene organizacije, koja navodno garantuje red, prisiljava pojedince da se nađu u stanju otuđenosti i ograničenosti. „Subjekti“ su klasifikovani i regulisani, tretirani kao roba, „kolonizovani“ i „proždirani“ od strane sistema i uticajnih ljudi u vladajućoj klasi. Cilj ovog rada je da ilustruje kako se otuđujući prostor u pomenutom romanu može tumačiti i kao narativni simbol odnosa moći u današnjem društvu i književna „mapa“ koja predstavlja društvene prostore našeg stvarnog sveta.

Ključne reči: distopijska fantastika, panoptikon, *Srce se poslednje menja*, Margaret Atvud

Andrijana S. Djordan

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
andrijana.djordan@alfa.edu.rs

**TERMINOLOGY LEADERSHIP AS A PREREQUISITE FOR
THE FUTURE OF A FUNCTIONAL TERMINOLOGY
POLICY AND PLANNING: AN EXAMPLE OF THE
TERMINOLOGICAL CONTEXT OF THE COVID-19
PANDEMIC**

Terminology of a certain field as a key part of language for specific purposes is closely related to the specialized field whose knowledge it represents linguistically.

Analyzing the concepts of *language leadership*, taken from the Complexity Theory (Whitley, 2004; Kira & van Eijnatten, 2006; Uhl-Bien et al, 2007; Faucher et al, 2008) and Spolsky's *language management* (Spolsky, 2004), together with the analysis of terminological context of the COVID-19 pandemic, this paper aims to confirm the necessity of the concept of *terminology leadership* as a prerequisite for a functional terminology policy and planning.

With no intention to diminish the expertise of the carriers of language policy and top-down terminology policy, we will question whether, following ingrained ideological postulates, such terminology policy should be given legitimacy, although practice often shows that it is only declaratively valid and that it remains out of application, because it does not meet the needs of the corresponding community of practice or its actions are not timely.

Observing the formation and use of the terms related to the COVID-19 pandemic in the Serbian language, we notice the lack of timely reaction of terminologists and linguists, as well as a heterogeneous and uncontrolled practice, which we believe could be prevented by an adequate terminology policy and planning, based on

terminological leadership, which could satisfy both the language norm and the needs of specific (professional) and general language use.

Keywords: terminology leadership, professional terminology, terminology policy and planning, language management, COVID-19 pandemic

ТЕРМИНОЛОШКО ЛИДЕРСТВО КАО ПРЕДУСЛОВ ЗА БУДУЋНОСТ ФУНКЦИОНАЛНЕ ТЕРМИНОЛОШКЕ ПОЛИТИКЕ И ПЛАНИРАЊА: ПРИМЕР ТЕРМИНОЛОШКОГ КОНТЕКСТА ПАНДЕМИЈЕ КОВИДА-19

Терминологија струке као један сегмент језика, односно као кључни део језика за посебне намене, уско је повезана са самом специјализованом облашћу чија знања се кроз њу језички манифестују.

Анализирајући концепте *језичког лидерства*, преузетог из теорије комплексности (Whitley, 2004; Kira & van Eijnatten, 2006; Uhl-Bien et al, 2007; Faucher et al, 2008) и *менаџмента језика* Сполског (Spolsky, 2004), а прикључујући им анализу термилошког контекста пандемије ковида-19, у овом раду покушаћемо да потврдимо неопходност концепта *термилошког лидерства* као предуслова за функционалну термилошку политику и планирање.

Без намере да се умањи стручност ентитета који су носиоци језичке, тј. термилошке политике „одозго-на-доле”, отворићемо питање да ли, следећи уврежене идеолошке постулате, таквој термилошкој политици треба дати легитимитет, иако пракса неретко показује да је она само декларативно важећа и да остаје ван примене, јер не задовољава потребе делатне заједнице чију терминологију уређује или пак њено деловање није правовремено.

Посматрајући настајање и употребу термина везаних за пандемију ковида-19 у српском језику, примећујемо изостанак правовремене, односно брзе реакције терминолога и лингвиста, као и хетерогену и неконтролисану праксу, која би, верујемо, адекватном терминолошком политиком и планирањем, базираном на *терминолошком лидерству*, могла бити предупређена и задовољити, како захтеве језичке норме, тако и потребе специфичне (стручне) и опште језичке употребе.

Кључне речи: терминолошко лидерство, терминологија струке, терминолошка политика и планирање, менаџмент језика, пандемија ковида-19

Aleksandra Dorđević

University Business Academy in Novi Sad,

Faculty of Contemporary Arts (Serbia)

andrijana.djordan@alfa.edu.rs

**THE HANDMAID'S TALE BY MARGARET ATWOOD AS
THE PARADIGM OF MODERN FEMINIST DYSTOPIA**

The idea of a better future for women is the basis of feminism and thus can be considered intrinsically utopian since feminists have always desired the imaginary society – the society in which women would be equal to men, have rights, freedom, independence and the opportunity to develop their potential. Even though the tradition of utopian thought has always included the questioning of gender inequality, the canonic texts within this genre did not treat this issue specifically. The twentieth century, however, marked the birth of feminist dystopia, a subgenre that questioned the role of women in a utopian-dystopian world and problematized the concept of the *state of wellbeing* as an instrument for the implementation of patriarchy, social control, and regulation of

sexuality. Examining the question of emancipation as a platform for feminist awareness, the paper analyses the most famous feminist dystopia *The Handmaid's Tale* by Margaret Atwood in an attempt to identify the patriarchal mechanisms that characterize women as the inferior *other*, thus deconstructing the myths about the female identity and rudimentary stereotypes regarding motherhood, the female body, sexuality, class and racial differences as significant aspects of sociopolitical reality. Analyzing Atwood's dystopian vision for women, the paper aims to demonstrate that feminism could be seen as a way of critical awareness in contemporary cultural theory.

Keywords: feminism, dystopia, utopia, gender in/equality

СЛУШКИЊИНА ПРИЧА МАРГАРЕТ АТВУД КАО ПАРАДИГМА МОДЕРНЕ ФЕМИНИСТИЧКЕ ДИСТОПИЈЕ

Идеја боље женске будућности основна је премиса феминизма, због чега се може сматрати суштински утопијском визијом. Утопијско мишљење је присутно у феминизму од његових зачетака, с обзиром на то да је стремило надилажењу реалности, напретку и промени. Феминисткиње су одувек тежиле друштву које није постојало, односно, друштву у којем ће жене бити равноправне с мушкарцима, имати права, слободу, самосталност и могућност развоја својих способности. Премда је традиција утопијске мисли одувек укључивала преиспитивање родне неравноправности, канонски текстови у овој сфери нису се бавили подробно овим питањем. У XX веку настају дела феминистичке дистопије, поджанра који се бави улогом жене у утопијско-дистопијском свету и проблематизује концепт „државе благостања“ као инструмента за успостављање јавног патријархата, друштвене контроле и регулисања сексуалности. Роман *Слушкињина прича* Маргарет Ативуд као парадигма овог жанра, анализира се у раду са намером да се читањем дистопијске

визије ове списатељице мапирају основне тежње за класном, расном, а пре свега родном равноправношћу. Проблематизујући питање еманципације као платформе за изграђивање феминистичке свести, рад настоји да анализом *Слушкињине приче* разобличи механизме којима се жена карактерише као инфериорни *други*, разбијајући митове о женском идентитету и рољском карактеру наметнутих стереотипа о мајчинству, женском телу, сексуалности, класној и расној припадности као значајним аспектима друштвено-политичке реалности.

Тумачењем романа *Слушкињина прича*, рад настоји да укаже на опасност која и даље постоји у савременом друштву, те представља изврстан пример за анализу неких од аспеката феминистичке дистопије у светлу кривичког тона који Маргарет Атвуд несумњиво предочава у овом култном роману

Кључне речи: феминизам, дистопија, утопија, родна не/равноправност

Igor Grbić

Faculty of Humanities

Juraj Dobrila University of Pula (Croatia)

igrbic@unipu.hr

**PRALAYA: THE END OF THE WORLD FROM THE INDIAN
PURĀṆAS TO JOYCE'S ULYSSES**

Hindu mythology is mainly based on the *purāṇas*, monumental ancient books, eighteen of which are considered to be *mahāpurāṇas*, great *purāṇas*. *Pralaya*, the end of the world, is given special attention in two of these: the *Viṣṇupurāṇa* and the *Bhāgavatapurāṇa*. Though their readers are likely to be mostly attracted to the vivid descriptions of the sordid state of things immediately preceding the final dissolution

and to the catastrophic details of the dissolution itself, others may find much more compelling the fact that the *purāṇas* distinguish between different types of the end of the world. The *Bhāgavatapurāṇa* sets them at four. Only two of them are ends of the world as we normally envisage the event: a cosmological occurrence, taking place in the outside world. The third kind, however, *nityapralaya*, "constant dissolution", is rather an inside, spiritual process, taking place at the individual level of each one of us. Finally, *atyantikapralaya*, the one "beyond end", is pure metaphysics. Far from overstretching the term, the *purāṇas* thus act as a kind of revelation, presenting the concept of *pralaya* as having least of all to do with the created universe falling apart, this being only a glamorous external projection of what is (in the case of *nitya*) and should (in the case of *atyantika*) be going within us all the time. Not quite unexpectedly, the term *pralaya* appears once in Joyce's *Ulysses*, too, so the concluding remarks concern its role in this greatest apocalyptic commentary of modern times.

Keywords: end of the world, *naimittikapralaya*, *prākṛtikapralaya*, *nityapralaya*, *atyantikapralaya*, *purāṇas*, *Ulysses*

PRALAYA: KRAJ SVIJETA OD HINDUISTIČKIH PURĀṆA DO DŽOJSOVOG ULIKSA

Hinduistička mitologija uglavnom se zasniva na *purāṇama*, monumentalnim drevnim knjigama, a njih osamnaest smatra se *mahāpurāṇama*, velikim *ma*. *Pralaya*, kraj svijeta, zauzima naročito mjesto u dvjema od njih, a to su *Viṣṇupurāṇa* i *Bhāgavatapurāṇa*. Mada će čitatelje najverojatnije privući prije svega živi opisi žalobnog stanja stvari neposredno pred konačno uništenje te katastrofične pojedinosti samog uništenja, drugi će možda ipak dati prednost činjenici da *purāṇe* razlikuju četiri vrste kraja svijeta. *Bhāgavatapurāṇa* fiksira ih na četiri. Samo dva od njih odgovaraju načinu na koji si kraj svijeta obično predočavamo: kao kozmološki

događaj, koji se odigrava u vanjskom svijetu. Treća vrsta, *nityapralaya*, "stalno uništenje", prije je međutim nutarnji, duhovni proces, koji se zbiva na pojedinačnoj razini svakog od nas. Napokon, *atyantikapralaya*, "onkrajnji kraj svijeta", čista je metafizika. Daleko od toga da bi natezale izraz, *purāṇe* nastupaju tako kao svojevrсно otkrivenje, koje pojam kraja svijeta predstavljaju kao nešto što je ponajmanje vezano za rastakanje stvorenog unvierzuma, budući da je to tek glamurozna izvanjska projekcija onoga što se zbiva (u slučaju *nityapralaye*) i onoga što bi se trebalo zbivati (u slučaju *atyantikapralaye*) unutar nas sve vrijeme. Ne iznenađuje baš što se izraz *pralaya* jednom javlja i u Joyceovom *Uliksu* pa se zaključna zapažanja tiču uloge koju taj pojam ima u tom najvećem apokaliptičnom komentaru modernoga doba.

Ključne riječi: kraj svijeta, *naimittikapralaya*, *prākṛtikapralaya*, *nityapralaya*, *atyantikapralaya*, *purāṇe*, *Uliks*

Elonora Hodaj

University "Ismail Qemali" Vlore (Albania)
elonora.hodaj@univlora.edu.al

“IMAGINE, IF YOU CAN,” LIFE IN 3D-ISOLATION

In the course of many technological inventions, one may notice that coming to terms with the newest technologies has always been a time-consuming endeavor for people. We live in a world of both science and technology and they not infrequently affect human life, though the extent and usability of their applications are determined by our culture, wisdom and priorities. Nevertheless, underlined in Hannah Arendt's words, what remains to say is that “there never was any doubt about man's being adjusted to the tools he used,” ever since together with humanity technology came into existence. We as educational tutors are

a living proof in our endeavors to adapt ourselves to the new teaching conditions imposed by world pandemic and the new modes of working in our fields dictated by it. Obviously, science and technology are shaping our cultural reality more than ever before, and the human relationships in which we are involved are more and more projected in a virtual world.

My purpose in entitling the paper in an E. M. Forster's vein, "*Imagine, if you can, life in 3D isolation*", is to propose a futuristic vision of what our life would be like, if we gave it in to a world extremely commodified by technology. Or are we already living in such a button-operated, fictional-like world? As a matter of fact, in the course of world literature history, some writers of fiction have shown an unequalled ability to make the unbelievable seem believable and what is more astonishing is that some have been tremendously prescient about the state we are in now.

Keywords: technology, dystopian, Orwell, Huxley, virtuality, surveillance

„ZAMISLITE, AKO MOŽETE“, ŽIVOT U 3D IZOLACIJI

U pogledu mnogih tehnoloških izuma može se primetiti da je suočavanje sa najnovijim tehnologijama oduvek bilo dugotrajno i naporno za ljude. Živimo u svetu nauke i tehnologije i oni neretko utiču na ljudski život, iako su opseg i upotrebljivost njihovih primena određene našom kulturom, mudročću i prioritetima. Ipak, po rečima Hane Arent, ostaje da se kaže da „nikada nije bilo sumnje u to da je čovek prilagođen alatima koje je koristio“, otkad je zajedno sa čovečanstvom nastala i tehnologija. Mi, kao predavači, živi smo dokaz koliko je naporno prilagoditi se novim nastavnim uslovima koje nameće svetska pandemija i novim načinima rada u našim oblastima koje ona diktira. Očigledno, nauka i tehnologija oblikuju našu kulturnu

stvarnost više nego ikad ranije, a ljudski odnosi u koje smo uključeni sve se više projektuju u virtuelnom svetu.

Cilj rada, nazvanog u stilu E.M. Forstera „Zamislite, ako možete“, život u 3D izolaciji jeste da predložim futurističku viziju o tome kako bi izgledao naš život ako bismo ga predali svetu izuzetnih komoditeta tehnologije. Ili već živimo u svetu u kome je sve preko dugmića, nalik na fikciju? Zapravo, tokom istorije svetske književnosti, neki pisci pokazali su nenadmašnu sposobnost da učine neverovatno verovatnim, a ono što je zapanjujuće je da su neki bili izuzetno svesni stanja u kojem se sada nalazimo.

Ključne reči: tehnologija, distopijski, Orvel, Haksli, virtualnost, nadzor

Dragana Ilić

Faculty of Forestry, University of Belgrade (Serbia)

dragana.ilic@sfb.bg.ac.rs

Katarina Lazić

Faculty of Forestry, University of Belgrade (Serbia)

katarina.lazic@sfb.bg.ac.rs

**INTERACTIVE LECTURING: A BLEND OF THE
TRADITIONAL AND THE UPCOMING**

In the past hundred years, foreign language teaching has gone through various stages trying to find the best method and overcome the shortcomings of the previous ones. Today, in the “post-methods” era (Richards & Rodgers 2001: 250), foreign language teachers are more than ever aware that there is no universal method that suits every group of students. Teaching is individualized through activities that encourage students to become more independent and take charge of their learning. This approach has been significantly boosted by

information and communication technologies (ICT), which empower activities that coach students to achieve their individual goals and provide individualized feedback. Student-centred teaching focuses on students' interests and in the case of the language for specific purposes, their needs and requirements of their future professions.

This paper aims to present strategies and activities that make language teaching at the university level more interactive and student-centred while retaining the benefits of traditional lecturing. It provides a comparative overview of online English language courses at the Faculty of Forestry in Belgrade (Serbia) and the Environmental Protection College in Velenje (Slovenia). Organized work and efficient transfer of knowledge achieved by traditional teacher-centred lecturing combined with active learning that requires student engagement in the presentations and application of acquired knowledge in problem-solving increase student motivation and speed up learning. Thanks to the Internet-based resources, active teaching is constantly improving while the combination of traditional lecturing and interactive teaching becomes an approach of the future, both in online courses and classrooms.

Keywords: lectures, individualized teaching, online courses, student-centred teaching, information and communication technologies

INTERAKTIVNA PREDAVANJA – SPOJ TRADICIJE I BUDUĆNOSTI

U proteklih sto godina, nastava stranog jezika je prolazila kroz različite faze u pokušajima da se pronade najbolji metod i prevaziđu nedostaci prethodnih. U 21. veku kao postmetodološkoj eri (Richards & Rodgers 2001: 250), nastavnici stranih jezika su više nego ikad svesni da ne postoji univerzalni metod koji odgovara svakoj grupi učenika. Nastava se individualizuje kroz aktivnosti koje povećavaju samostalnost studenata i njihovu odgovornost za sopstveni uspeh.

Ovakvom pristupu je značajno doprinela primena informaciono-komunikacionih tehnologija koje omogućavaju aktivnosti prilagođene pojedinačnim studentima, njihovo usmeravanje i individualizovan povratni signal (eng. *feedback*). Nastava usmerena na polaznika (eng. *student-centred approach*) u fokus stavlja interesovanja polaznika, a u slučaju jezika struke potrebe studenata i zahteve njihovih budućih profesija.

Cilj ovog rada je da predstavi strategije i konkretne aktivnosti čijom primenom bi nastavnici jezika struke na univerzitetu učinili nastavu interaktivnijom i usmerenijom na studente, a da pritom zadrže prednosti tradicionalnih predavanja. Rad daje pregled i pravi poređenje sadržaja onlajn kurseva engleskog jezika struke na Šumarskom fakultetu u Beogradu (Srbija) i Visokoj školi za zaštitu životne sredine iz Velenja (Slovenija). Organizovan rad i efikasan prenos informacija koji se postižu klasičnim predavanjima ili prezentacijama nastavnika u pravilnoj kombinaciji sa aktivnom nastavom, koja podrazumeva aktivnosti koje zahtevaju angažovanje studenata tokom prezentacije i primenu stečenog znanja u rešavanju zadataka povećavaju motivaciju studenata i ubrzavaju proces učenja. Zahvaljujući resursima koje nam na raspolaganje stavlja internet ova aktivna nastava se konstantno unapređuje, dok se kombinacija klasičnih predavanja i interaktivne nastave nameće kao pristup budućnosti, kako na onlajn kursovima, tako i po povratku u učionice

Ključne reči: predavanja, individualizovana nastava, onlajn kursevi, nastava usmerena na polaznika, informaciono-komunikacione tehnologije

Zorica Jelić

Faculty of Contemporary Arts (Serbia)
zorica.jelic@fsu.edu.rs

**CONCERNS FOR THE FUTURE IN URSULA K. LE GUIN'S
*THE WORD FOR WORLD IS FOREST***

Ursula K. Le Guin published *The Word for World Is Forest* in 1972 as a part of an anthology. It was published in the gory aftermath of the war in Vietnam; although it was not meant to be a commentary on the war it was, as Ken MacLeod said (Le Guin 2015, 1) "a reflection on invasion, exploitation and oppression, and on the necessity and cost of resistance." Even though Le Guin's focus was incited by the war, her fears and concerns regarding the present and future issues of gender inequalities, domination, and violence in this world were constantly depicted in her works. In this novel, she raised awareness regarding deforestation and the impact it might have on the future on the Earth. Furthermore, both, women and nature, are subjugated to men and are equally doomed to a bleak future if ecological and gender issues are not addressed. This paper addresses these concerns and shows how they are still prevalent today just as much they were fifty years ago when the novel was written and warns about the catastrophic outcome this continuous neglect might have.

Keywords: ecofeminism, women, nature, future, exploitation, oppression, environment, human, posthumanism, culture

**ZABRINUTOST ZA BUDUĆNOST U ROMANU URSULE LE
GVIN *SVET SE KAŽE ŠUMA***

Ursula K. Le Guin objavila je roman *Svet se kaže šuma* 1972. godine u okviru antologije. Roman je napisan pred kraj američke

invazije na Vijetnam, ali kako Ken Meklaud (Le Gvin, 2016) tvrdi nije kritika tog rata već je vrsta opšteg „razmišljanja o invaziji, eksploataciji i ugnjetavanju i potrebi za otporom". Iako je taj rat bio povod da napiše ovaj roman, ona je i u drugim delima pisala o nejednakosti među polovima, dominaciji i nasilju kako u sadašnjosti tako i u budućnosti. U ovom romanu Le Gvinova upozorava na opasnost od uklanjanja šumskog zemljišta i na posledice koje će takvi poduhvati imati po našu planetu. Takođe treba napomenuti da su i žene i šume podjednako iskorišćavane i da ih čeka ista turobna sudbina ukoliko se i dalje budu ignorisali rodni i ekološki problemi. Ovaj rad razmatra ove probleme i podseća da su podjednako važni danas kao što su bili pre pedeset godina kad je roman napisan i upozorava na posledice koje će uslediti ukoliko se ne preduzmu razumniji koraci.

Ključne reči: žena, priroda, ekofeministička teorija, budućnost, životna sredina, eksploatacija, ugnjetavanje, posthumanistička teorija, kultura, ljudskost

Emilija Jović

Faculty of Philosophy, University of Niš (Serbia)
emilija.jovic@filfak.ni.ac.rs

**SOMATIC IDIOMS OF THE POSTHUMAN IN THE WORK
OF TATIANA TOLSTOY (MATERIAL OF THE NOVEL *THE
SLYNX*)**

This paper investigates the share of somatic idioms in the artistic and essayistic expression of Tatiana Tolstoy on the material of the novel *The Slynx*. One of the basic tasks in this paper is to mark off the structural-semantic groups of somatic idioms that depict the futuristic and essayistic background of this novel. The given research aims at the analysis of phraseological units that are part of the figures of speech of

the author's artistic language. Since the novel is rich in phraseological units, which occupy an important place in the system of pictorial and expressive means of the author's language, the aims of this work are the following: excerpting somatic idioms that are part of the phraseological units of the novel *The Slynx* in the original and Serbian translation equivalents, determining the similarities and differences between phraseological expressions in both languages and emphasizing the stylistic and expressive values of the separated somatic lexicon. Methodologically, we rely on the confrontational and conceptual method in the analysis of Russian and Serbian somatisms, using the analysis of dictionary definitions. In the novel *The Slynx*, whose plot is set in the future after the nuclear explosion, the author shows the cardinal changes in the culture of the people who survived this explosion. The text of this novel is given in the form of a Russian travelogue fairy tale since it describes the place where Moscow used to be. Tatiana Tolstoy depicts the speech of a new, degraded people, which leads to the frequent use of colloquial, even slang phraseological units. It is important to note that the dystopian fantasy reflects the justification of all comparisons and metaphors that are the source of numerous phraseological meanings in language.

Keywords: somatic phraseology, essays by Tatiana Tolstoy, artistic language, structural-semantic groups of phraseologisms

СОМАТСКИ ФРАЗЕОЛОГИЗМИ ПОСТХУМАНОГ У СТВАРАЛАШТВУ ТАТЈАНЕ ТОЛСТОЈ (НА МАТЕРИЈАЛУ РОМАНА *КИС*)

У раду истражујемо удео соматских фразеологизама у књижевноуметничком и есејистичком изразу Татјане Толстој на материјалу романа *Кис*. Један од основних задатака у овом раду је издавање структурно-семантичких група соматских фразеологизама којима се осликава футуристичка и есејистичка

позадина овог романа. Дато истраживање има за циљ анализу фразеолошких јединица које улазе у састав стилско-изражајних средстава ауторовог уметничког језика. Будући да је роман богат фразеолошким јединицама, које заузимају важно место у систему сликовних и изражајних средстава пишчевог језика, циљеви нашег рада су следећи: ексцерпирење соматских фразеологизама који улазе у састав фразеолошких јединица романа *Кис* у оригиналу и српских преводних еквивалената; утврђивање сличности и разлика између фразеолошких израза у оба језика и истицање стилских и изражајних вредности издвојене соматске лексике. Методолошки се ослањамо на конфронтациони и концептуални метод у анализи руских и српских соматизама, користећи се и анализом речничких дефиниција. У роману *Кис* чија радња је смештена у будућности након нуклеарне експлозије аутор приказује кардиналне промене у култури људи који су ову експлозију преживели. Текст овог романа даје се у форми руске путописне бајке, будући да говори о месту на коме се некада налазила Москва. Татјана Толстој осликава говор новог, деградираног народа, што условљава честу употребу разговорних, чак и жаргонских фразеолошких јединица. Важно је напоменути да се у поменутој бајковитости управо огледа оправданост свих поређења и метафора који су извор бројних фразеолошких значења у језику.

Кључне речи: соматски фразеологизми, есејистика Татјане Толстој, уметнички језик, структурно-семантичке групе фразеологизама

Ivana Jovanović

Belgrade Philological Grammar School (Serbia)

vasdejks@gmail.com

**ON COMMUNICATION, VERBATOLOGICAL AND
CULTURAL CHARACTER OF BLOGS AS A NEW FORM OF
JOURNALISM**

The author starts from the fact that the media industry encounters new challenges every day. Due to constant progress, the Internet is slowly casting a shadow over the entire order on which the former entire information transmission industry rested. We are witnesses of the novelties that are no longer read linearly, but in accordance with the associative connections which can be found in all texts. In line with that fact, the author determines that writing blogs (blogging) has spread on the Internet sites faster than the newspaper industry succeeded to predict, so that it did not manage to develop standards that would apply to their publishing. In such circumstances, without any restrictions and regulations, the authors of the blogs have the ability and freedom to assess what is allowed, and what not. Because of this great variety of authors, the blogs show great stylistic, verbatological, communicative and cultural diversity. The author's conclusion is that journalism is slowly ceasing to denote a profession and becoming an act due to the changes that are constantly happening in society. Innovations are rapidly changing the circumstances to which people are accustomed to, so the large-scale novelties penetrate their lives and homes every day. Journalism is no longer the possession of a printing house, but the ability to attract attention and survive in conditions in which everyone has the right to publish, report and consider themselves a journalist.

Keywords: journalism, media industry, internet, blog, innovation

О КОМУНИКОЛОШКОМ, ВЕРБАТОЛОШКОМ И КУЛТУРОЛОШКОМ КАРАКТЕРУ БЛОГОВА КАО НОВОГ ОБЛИКА НОВИНАРСТВА

Ауторка полази од чињенице да се медијска индустрија сваким даном сусреће са новим изазовима. Услед сталног напретка, интернет полако баца сенку на читав поредак на коме је почивала некадашња целокупна индустрија преноса информација. Сведоци смо новина које се више не читају линеарно, већ у складу са асоцијативним везама којих је сваки текст препун. У складу са том чињеницом, ауторка утврђује да се писање блогова (blogging) раширило на интернет сајтовима брже него што је новинска индустрија успела да предвиди, тако да није стигла развити стандарде који би важали за њихово објављивање. У таквим околностима, без икаквих ограничења и прописа, сами аутори блогова имају могућност и слободу да по сопственом нахођењу процене шта је дозвољено, а шта не. Због те велике шароликости аутора, и сами блогови показују велику стилску, вербатолошку, комуниколошку и културолошку разноликост. Закључак је ауторкин да услед промена које се стално дешавају у друштву, новинарство полако престаје да означава професију и постаје чин. Иновације тако убрзано мењају околности на које су људи навикли, те новитети великих размера свакодневно продиру у њихове животе и домове. Новинарство више не представља поседовање штампарије, већ способност да се привуче пажња и опстане у условима у којима свако има право да објави, извештава и сматра сам себе новинаром.

Кључне речи: новинарство, медијска индустрија, интернет, блог, иновације

Abiola Kayode, Olanrewaju

University of Ibadan, Ibadan, Oyo State (Nigeria)

kolanrewaju04@gmail.com

**THE EFFECTS OF THE FIRST LANGUAGE ON THE
TEACHING AND LEARNING OF A SECOND LANGUAGE IN
A MULTICULTURAL/MULTILINGUAL SOCIETY**

Multiculturalism is a sociolinguistic concept that has attracted the attention of scholars especially as it affects language acquisition and learning. Multiculturalism relates to multilingualism. This interconnectedness is borne out of the act that language and culture are two sides of the same coin. Language is an expression of culture and a medium of academic instructions. Everything that happens in the classroom is largely determined by language and any emphasis placed on language is an emphasis on classroom situations; this is especially in a multicultural and multilingual society as Nigeria whose Lingua Franca and language of education is essentially foreign, in this case English. This follows that a good mastery of English by a Nigerian student is invariably a good mastery of other school subjects. Then, English deserves a special attention.

It is on that note that this study studied the multiculturalism/multilingualism nature of Nigeria with the view to establishing its effect(s), if any, on their mastery of English and the consequential effect(s) they have on their performance in the general teaching-learning processes. The study revealed the effects of a target language by a bilingual learner. It is also to investigate the types, levels and extent of interference (retroactive and proactive interference) of language one (L1) and language (L2). The study found out that an average Nigerian speaker of English is at least a bilingual. In the same vein, the Nigerian policy of education encourages multilingualism. The study however found out that this language contact situation has a far-

reaching effect on the Nigerian learners of English; and by implications, their general performance on other school subjects is greatly hampered.

The paper concluded that more attention should be devoted to the teaching of English, and not only that – in-service trainings should be organized for teachers of English and adequate incentives should be given to them. Also, audio-lingual materials should be provided for teachers of second and the teaching of literature should be incorporated into the teaching of language to provide an opportunity for learners to use the language in real contextual situations.

Keywords: language and culture, teaching of English, interference

UTICAJ MATERNJEG JEZIKA NA NASTAVU I UČENJE DRUGOG STRANOG JEZIKA U MULTIKULTURALNOM/VIŠEJEZIČNOM DRUŠTVU

Multikulturalizam je sociolingvistički koncept koji privlači pažnju naučnika posebno jer utiče na usvajanje jezika i njegovo učenje. Multikulturalizam se odnosi na višejezičnost. Ova međusobna povezanost proizilazi iz činjenice da su jezik i kultura dve strane medalje. Jezik predstavlja izraz kulture i medij akademskih instrukcija. Sve što se dešava u učionici u velikoj meri zavisi od jezika i svaki naglasak na jeziku odnosi se prvenstveno na situacije u učionici. Ovo je naročito uočljivo u multikulturalnom i višejezičnom društvu kao što je Nigerija čiji je lingva franka i jezik obrazovanja u suštini strani, u ovom slučaju engleski. Iz ovoga sledi da dobro savladavanje engleskog jezika od strane nigerijskog učenika uvek potpomaže savladavanju drugih školskih predmeta. Stoga engleski jezik zaslužuje posebnu pažnju.

S tim u vezi, ova studija je posvećena proučavanju prirode multikulturalizma, odnosno višejezičnosti Nigerije s ciljem da se utvrdi njen uticaj(i), ukoliko ih ima, na njihovo ovladavanje engleskim

jezikom i posledični uticaj koji imaju na njihov učinak uopšte vaspitno-obrazovni procesi. Istraživanje je ukazalo na efekte ciljnog jezika od strane onih koji pohađaju dvojezičnu nastavu. Takođe je potrebno istražiti vrste, nivoe i obim interferencije (retroaktivno i proaktivno mešanje) maternjeg jezika (L1) i drugog stranog jezika (L2). Studija je otkrila da je prosečan nigerijski govornik engleskog jezika u najmanju ruku dvojezičan. Na isti način, nigerijska obrazovna politika podstiče višejezičnost. Istraživanje je međutim otkrilo da ova situacija sa jezičkim kontaktom ima dalekosežan efekat na nigerijske učenike engleskog jezika, a samim tim je i njihov opšti uspeh u drugim školskim predmetima znatno otežan.

U radu se dolazi do zaključka da je potrebno više pažnje posvetiti nastavi engleskog jezika. Ne samo što je potrebno organizovati obuke za nastavnike engleskog jezika i dati im odgovarajuće podsticaje, već je potrebno obezbediti i audio-jezičke materijale, a nastavu književnosti uključiti u nastavu jezika kako bi se učenicima pružila prilika da koriste jezik u stvarnim kontekstualnim situacijama.

Ključne reči: jezik i kultura, nastava engleskog jezika, interferencija

Branka Kovačević

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
branka.kovacevic@alfa.edu.rs

**THE DYSTOPIA OF LOVE IN THE NOVELS *1984* BY
GEORGE ORWELL AND *BRAVE NEW WORLD* BY ALDOUS
HUXLEY**

In George Orwell's novel *1984*, as well as in Aldous Huxley's *Brave New World*, love is presented as an essential element that encourages the main protagonists' rebellions through perseverance in

emotions and through their hope to tear down the huge wall that stands on the border between freedom and slavery, expressed by entering into a sexual act that should actually be an act of triumph, and which, paradoxically, stands in opposition to love. Love requires us to be aware that emotions circulate, and that they originate outside the body, as well as that an empathic attitude towards others abolishes anti-utopian attitudes and behaviors. Unlike the utopian genre, which usually ends immediately after love reaches its peak, in the dystopian genre the idea of love ends with a state which, according to Robert Sternberg's triangular theory of love, is called the "nonlove" state. As the dystopian ambient is ruled by a government that eliminate individual freedom, love must be sacrificed in order to achieve the complete happiness of each individual, which in fact maintains the control of the state and the control of its inhabitants. The ultimate way to protect the population in both novels is to prevent their strong feelings from being aroused by loved ones. Therefore, the aim of this paper is to show that no matter how strong emotions the main characters carry within themselves, as well as how much resistance they offer, it will not affect the end of the story in any way, given that in the dystopian world the creation of the power of Two is limited to worship before the sublimity of the One.

Keywords: emotionality, sexuality, rebellion, theory of love, dystopia

DISTOPIJA LJUBAVI U ROMANIMA 1984. DŽORDŽA ORVELA I VRLI NOVI SVET OLDUSA HAKSLIJA

Ljubav je u romanima *1984*. Džordža Orvela i *Vrli novi svet* Oldusa Hakslija predstavljena kao osnovni element koji daje podstrek pobunama glavnih protagonista kroz istrajnost u emocijama i kroz njihovu nadu da će srušiti ogromni zid koji stoji na granici između slobode i ropstva, iskazanu stupanjem u seksualni čin koji bi zapravo

trebalo da predstavlja čin trijumfa, a koji, paradoksalno, stoji nasuprot ljubavi. Ljubav zahteva da budemo svesni da emocije cirkulišu, da potiču izvan tela, i da empatijski odnos prema drugima uklanja antiutopijske stavove i ponašanja. Za razliku od utopijskog žanra, koji se obično završava odmah nakon što ljubav dostigne vrhunac, u distopijskom žanru se ideja ljubavi završava stanjem koje se prema triangularnoj teoriji ljubavi Roberta Sternberga naziva stanjem „ne-ljubavi“. Kako distopijskim okruženjem upravlja vlada koja ukida individualnu slobodu, tako ljubav mora biti žrtvovana u cilju dostizanja potpune sreće svake jedinice, čime se zapravo održava nadzor države i kontrola njenih stanovnika. Krajnji način zaštite stanovništva u oba romana jeste sprečavanje njihovih snažnih osećanja koje pobuđuju voljene osobe. Stoga je cilj ovog rada da pokažemo da bez obzira koliko jake emocije glavni likovi nose u sebi, kao i koliki otpor pružaju, to ni na koji način neće uticati na kraj priče, budući da je u distopijskom svetu kreacija moći Dvoje ograničena da se pokloni ispred njegove uzvišenosti Jednog.

Ključne reči: emocionalnost, seksualnost, pobuna, teorija ljubavi, distopija

Natia Kvachakidze

Akaki Tsereteli State University, Kutaisi (Georgia)
natia.kvachakidze@atsu.edu.ge

**CERTAIN DEFINING PECULIARITIES OF BRITISH,
GEORGIAN AND SERBIAN ROMANTIC LYRIC POETRY: A
XXI CENTURY INSIGHT**

The aim of this work is to compare and contrast certain significant peculiarities characteristic to British, Georgian and Serbian Romantic lyric poetry from the XXI-century perspective. Having been teaching

British Romanticism to university students for years, I have been drawing various parallels to our national literature and some distinguished authors of Georgian Romanticism. This has gradually resulted in a deeper research which aims at analyzing the peculiarities of this revolutionary literary movement in various cultural and historical contexts. This particular work is an attempt to go even further comparing and contrasting certain defining characteristic features of British, Georgian and Serbian Romantic lyric poetry. It should be taken into consideration that the above mentioned cultural and historical contexts are significantly distinct, which makes the research even more challenging. It is particularly interesting to trace both similarities and unique features characteristic to distinguished poetic works of British, Georgian and Serbian Romanticism in the context of general peculiarities of the given movement in the world literature. It is also noteworthy that certain traits of European influence, as well as the Russian one, can be seen both in Georgian and Serbian Romanticism (though this is due to different reasons). A research of this kind cannot be thoroughly dealt with within one conference paper, so the main purpose of this work is to distinguish and classify major peculiarities of British, Georgian and Serbian Romantic lyric poetry. However, it is only the beginning of a further detailed research in this direction.

Keywords: British Romanticism, Georgian Romanticism, Serbian Romanticism, lyric poetry

**NEKE KARAKTERISTIČNE OSOBENOSTI BRITANSKE,
GRUZIJSKE I SRPSKE ROMANTIČARSKE LIRIKE:
UVID U 21. VEK**

Cilj ovog rada je da uporedimo i uočimo određene značajne osobenosti karakteristične za britansku, gruzijsku i srpsku romantičarsku liriku iz perspektive 21. veka. Kako godinama studentima predajem britanski romantizam, u ovom radu sam povlačila

različite paralele sa našom nacionalnom književnošću i nekim istaknutim autorima gruzijskog romantizma. To je postepeno dovelo do dubljeg istraživanja koje ima za cilj analizu specifičnosti ovog revolucionarnog književnog pokreta u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Ovo istraživanje predstavlja pokušaj da se dodatno uporede i uoče određena karakteristična obeležja britanske, gruzijske i srpske romantičarske lirike. Treba uzeti u obzir i da se gorepomenuti kulturno-istorijski konteksti uvelikome razlikuju, što ovo istraživanje čini još izazovnijim. Posebno je zanimljivo pratiti sličnosti i jedinstvene osobine karakteristične za istaknuta pesnička dela britanskog, gruzijskog i srpskog romantizma u kontekstu opštih osobenosti datog pokreta u svetskoj književnosti. Takođe je važno napomenuti da se određene crte evropskog uticaja, kao i ruskog, mogu primetiti i u gruzijskom i u srpskom romantizmu (iako je to iz različitih razloga). Istraživanje ove vrste ne može se detaljno obraditi u okviru jednog konferencijskog rada, pa je glavna svrha ovog rada razlikovanje i klasifikacija glavnih osobenosti britanske, gruzijske i srpske romantičarske lirike. Međutim, to je tek početak daljeg detaljnog istraživanja u ovom pravcu.

Ključne reči: britanski romantizam, gruzijski romantizam, srpski romantizam, liriska poezija

Tin Lemac

Fifteenth Gymnasium in Zagreb (Croatia)
tinlemac01@gmail.com

**AFTERLIFE IN BOOK OF POEMS *SOOT AND GILT* OF
MARIJA ČUDINA**

The poetry of Marija Čudina is one of the most significant, but insufficiently recognized opuses in Croatian poetry. The reason for this lies in its displacement from the *Krugovi* and *Razlog* poetic horizon of

the time, the poetic split between Croatian and Serbian poetry of the second half of the 20th century and insufficient knowledge of its whole. Our recent research has concerned the poetics of this poetry with its dominant stylistic determinants, and these have been made on how it bridges existentialist and surrealist poetics. Within the framework of surrealist poetics, there is the so-called an afterlife poetics that thematizes the afterlife. After the strong presence of Thanatos in the first book of the *Imaginative Girls* (1959) on a subject-thematic, ideological-thematic and worldview level, the subject turns to the afterlife as a futurological prediction of something larger and more significant than this one. In the next collection of the oxymoronic title *Soot and gilt* (1963), the subject brings a picture of the afterlife as a fantastically shaped poetic entity. In this paper we will look at several interpretive points: the archetypal description from the aspect of Gilbert Durand's night image (the origin of the motif layer and archetypal relations related to the afterlife), imaginary orchestration and figurativeness of language to complete the stylistic vision of the world. Cultural and historical view powered by the work of Mircea Eliade by discovering the intricacies of the symbols and religious traditions on which it rests and the analysis of the subjects of reflexive speech as a source of experience and cognition of that world. The conclusions contribute to a more complex understanding of Čudina's afterlife poetics and to the expansion of poetic knowledge about her poetry in general.

Keywords: poetry of Marija Čudina, afterlife, archaetypology, stylistics, cultural history, interpretation

ONOSTRANI SVIJET U PJESNIČKOJ KNJIZI *ČAĐ I POZLATA MARIJE ČUDINE*

Pjesništvo Marije Čudine predstavlja jedan od značajnijih, ali nedovoljno prepoznatih opusa u hrvatskom pjesništvu. Razlog tomu

leži u njegovoj izmještenosti iz tadašnjeg krugovaškog i razlogaškog pjesničkog horizonta, poetičkoj rascijepljenosti između hrvatskog i srpskog pjesništva druge polovice 20. stoljeća i nedovoljnim znanjima o njegovoj cjelini. Naša posljednja istraživanja ticala su se poetike ovog pjesništva s dominantnim stilskim odrednicama i donijete su teze o tome kako ono premošćuje egzistencijalističku i nadrealističku poetiku. U okvirima nadrealističke poetike postoji tzv. zagrobna poetika koja tematizira onostrani svijet. Nakon silnog prisutstva tanatosa u prvoj knjizi *Nestvarne djevojčice* (1959) na predmetnotematskoj, idejnotematskoj i svjetonazorskoj razini, subjekt se okreće onostranom svijetu kao futurološkoj predikciji nečeg većeg i značajnijeg od ovostranosti. U sljedećoj zbirci oksimoronskog naziva *Čad i pozlata* (1963) subjekt donosi sliku onostranog svijeta kao fantastički oblikovana poetskog entiteta. U radu ćemo se osvrnuti na nekoliko interpretativnih točaka: arhetipološki opis iz aspekta noćne slike Gilberta Duranda (podrijetlo motivskog sloja i arhetipskih zasada vezanih za zagrobni svijet), slikovnu orkestraciju i figurativnost jezika kako bi se upotpunila stilistička vizija tog svijeta, kulturnohistorijski pristup Mircea Eliadea s otkrivanjem zapretanosti simbola i religijskih tradicija na kojima on počiva i analizi subjekta reflektivnog govora kao izvoru doživljajnosti i spoznaje tog svijeta. Zaključci doprinose složenijem razumijevanju Čudinine zagrobne poetike i proširenju poetičkih spoznaja o njezinu pjesništvu uopće.

Ključne riječi: pjesništvo Marije Čudine, onostrani svijet, arhetipologija, stilistika, kulturna povijest, interpretacija

Andrea Lešić-Thomas

*Faculty of Philosophy, University of Sarajevo (Bosnia and
Herzegovina)*

andrea.lesic-thomas@ff.unsa.ba, andrea.lesic72@gmail.com

**FEMALE WAYFINDERS AND FEMINIST ANTI-
MODERNISM, OR WHY IT IS EASIER TO IMAGINE THE
END OF THE WORLD THAN THE END OF THE
PATRIARCHY: VONDA N. MCINTYRE, URSULA K. LE
GUIN AND SHERI S. TEPPER**

The three novels under consideration in this paper (*Dreamsnake* by Vonda N. McIntyre (1978), *Always Coming Home* by Ursula K. Le Guin (1985) and *The Gate to Women's Country* by Sheri S. Tepper (1988)) were written between 1978 and 1988, during (the waning) of the feminist Second Wave, and in the midst of (and towards the end) of the Cold War and the simmering possibility of its transformation into a nuclear war. These three novels imagine a distant future world in which, after a partial post-nuclear war recovery of our planet and humankind, a society based on a form of matriarchy or on a radically envisaged gender equality is established in at least a part of that new world. All three of the novels feature heroines who travel through a future post-apocalyptic world, discovering along the way various differences between a world of feminist Utopia, to which they primarily belong, and a world of patriarchy and gender inequality, which is familiar to us as readers. The three novels contrast the world as we know it (the world of technological progress coupled with ecological and militaristic destruction) to the novelistic worlds in which their inhabitants explore possibilities of an equilibrium between technological development and care for nature. Concrete forms of contrast vary between these three novels, but we could say that all three argue for a form of anti-modernity, as defined by Zoran Kravar. The

three novels pose the question of how we can define a complete and authentic self, correlating that concept with gender equality and imagining ways of achieving both. Although they deal with very similar issues, these three novels handle them in radically different ways, and this paper aims to analyse the various narrative strategies through which they problematise the possibilities of a feminist Utopia in a post-apocalyptic world.

Keywords: feminist science fiction, cognitive poetics, post apocalypse, feminist Utopia, ecocriticism

**NALAZAČICE PUTA I FEMINISTIČKI ANTIMODERNIZAM,
ILI ZAŠTO JE LAKŠE ZAMISLITI KRAJ SVIJETA NEGOLI
KRAJ PATRIJARHATA: VONDA N. MCINTYRE, URSULA K.
LE GUIN I SHERI S. TEPPER**

U periodu između 1978. i 1988. godine, u toku (i na zalasku) drugog vala feminizma i u jeku (ali i pred kraj) Hladnog rata i tinjajuće mogućnosti njegovog nuklearnog nastavka, nastala su tri romana kojima će se baviti ovaj rad: *Dreamsnake* Vonde N. McIntyre (1978.), *Always Coming Home* Ursule K. Le Guin (1985.) i *The Gate to Women's Country* Sheri S. Tepper (1988.). Sva tri romana zamišljaju svijet daleke budućnosti u kojem je nakon djelimičnog oporavka planete i ljudskog roda od nuklearnog rata, u barem jednom njegovom dijelu uspostavljeno društvo zasnovano na nekom obliku ili matrijarhata ili radikalno zamišljene rodne ravnopravnosti. Sva tri romana za glavne protagonistice imaju junakinje koje putuju kroz taj budući postapokaliptični svijet, i u toku svog putovanja otkrivaju razlike između svijeta feminističke utopije (kojem one primarno pripadaju) i svijeta neravnopravnih (patrijarhalnih) rodnih odnosa koji je nama poznat. Sva tri romana suprotstavljaju svijet koji nam je poznat (svijet i tehnološke razvijenosti i ekološke i militantne destruktivnosti) svijetu romana, u kojem njegovi stanovnici tragaju za nekim oblikom

ravnoteže između tehnološkog razvoja i brige za prirodu; konkretni oblici kontrasta zavise od romana do romana, ali za sva tri bi se moglo reći da zagovaraju neki oblik antimodernosti (ovaj koncept preuzimam od Zorana Kravara). Sva tri romana postavljaju pitanje nečega što bi se moglo nazvati zaokruženim i autentičnim sebstvom, povezuju ga sa rodnom ravnopravnošću, i zamišljaju načine kako se ono postiže. Iako bliski po tematici, ova tri romana propitivanje sličnih pitanja postižu kroz sasvim različite književne postupke, i ovaj rad će analizirati različite narativne strategije preko kojih se u ovim romanima problematizira mogućnost feminističke utopije u postapokaliptičnom svijetu.

Ključne riječi: feministička naučna fantastika, kognitivna poetika, postapokaliptični svijet, feministička utopija, ekološka kritika

Rosina Martucci

University of Salerno, Campus of Fisciano, Salerno (Italy)
martuccirosy@libero.it

**THE VISION OF THE FUTURE IN *NEWS FROM NOWHERE*
BY WILLIAM MORRIS**

In the utopian novel *News from Nowhere* (1890), the writer William Morris imagines a future in which common ownership and democratic control of the production of life's necessities are based in a pastoral paradise. Big cities have disappeared. London is once again an agglomeration of villages nestled among large woods and meadows where in summer children run, camp and dedicate themselves to the simple occupations of rural life. Since there are no economic concerns, the inhabitants of the Thames valley seem to live a life of pleasure; in other words a life of dignified leisure and a life of work, in short, the life of an artist. They work in joy. In this utopia the instinct of the

industrious and the creative impulse have free play; and even though most people are not trained as scholars or scientists, as Thomas More would have liked, they find their satisfaction in adding beauty to all the needs of daily work. The story is narrated in the first person by a man (William Guest) who wakes on the banks of the Thames, transported centuries into the future. In this utopian land there is no private property, no industrialisation, no money, no capitalist system. The only unhappiness in this utopia is caused by the fundamental human tragedy: the disparity between the intentions and achievements of each, among the desires and circumstances that prevent its realization. Morris' utopian view of the future is classless, and thus contrasts distinctly with H. G. Wells' view, as expressed in *The Time Machine*, even though Morris' society is free from the restraints of education in childhood, the nuclear family, and the burden of possessions.

Keywords: utopian novel, common ownership, rural life, classless future, human tragedy

VIZIJA BUDUĆNOST U ROMANU *VESTI NIOTKUDA* VILIJAMA MORISA

U utopijskom romanu *Vesti niotkuda* (1890), pisac Vilijam Moris zamišlja budućnost u kojoj se u jednom pastoralnom rajju predstavlja zajedničko vlasništvo i demokratska kontrola proizvodnje životnih namirnica. Veliki gradovi su nestali. London je ponovo aglomeracija sela smeštenih među velikim šumama i livadama gde leti deca trče, kampuju i posvećuju se jednostavnim zanimanjima seoskog života. Budući da nema ekonomskih briga, čini se da stanovnici doline Temze žive zadovoljnim životom – drugim rečima, to je život dostojanstvene dokolice i život rada, ili ukratko, život umetnika. Oni rade u radosti. U ovoj utopiji, instinkt za vrednim radom i stvaralački impuls su u sprezi, i iako većina ljudi nije obučena za naučnike ili učenjake, kako bi to Tomas Mor voleo, oni pronalaze zadovoljstvo u ulepšavanju svih

potreba koje svakodnevne obaveze nalažu. Pripovedač u prvom licu je Vilijam Gest, koji se budi na obali Temze u budućnosti udaljenoj vekovima. U ovoj utopijskoj zemlji nema novca i kapitalističkog sistema. Jedinu nesreću u ovoj utopiji izaziva urođena ljudska tragedija: nesklad između namera i dostignuća pojedinca, među željama i okolnostima koje sprečavaju njegovo ostvarenje. Morisovo utopijsko viđenje budućnosti je bez klasa i stoga je u oštrom kontrastu sa gledištem H. Dž. Velsa, izraženim u romanu *Vremeplov*, iako je Morisovo društvo oslobođeno stega obrazovanja u detinjstvu, uže porodice i tereta imovine.

Ključne reči: utopijski roman, zajedničko vlasništvo, seoski život, budućnost bez klasa, ljudska tragedija

Zhanna Nikolayevna Maslova

Emperor Alexander I St. Petersburg State Transport University (St. Petersburg, Russia)
maslovajeanna@mail.ru

Ilona Yuryevna Khitarova

Emperor Alexander I St. Petersburg State Transport University (St. Petersburg, Russia)
i.y.kh@yandex.ru

TRANSFORMATION OF IDEAS ABOUT THE CONCEPT OF “LAW/RIGHT” IN THE SOCIETY OF THE FUTURE IN THE SOVIET DYSTOPIAN NOVELS OF THE 20TH CENTURY

The study presents the results of the cognitive linguistic and philosophical analysis of the concept of “right” and representations of the right in the societies of the future in the Soviet dystopian novels of the 1920s-1990s.

The definitions of law in dictionaries and encyclopedias emphasize different aspects: law is interpreted as an aggregate of ethical common values; a system of social norms and relations protected by state force; an aggregate of rules of human conduct established by state power, as well as state-sanctioned customs and coercive community rules.

The main characteristic of dystopian novels is the fear of the future and the fear of the loss of civil rights and freedoms. The authors model the future on known events in history, where examples of the establishment of dictatorships are not uncommon. In the analyzed images of the future, law is understood not as a set of values or as a system of social norms and relations, but as generally binding rules of behavior established by the state or an external dictator.

The writers investigate possible changes in society in response to the restriction of rights, as well as a study of the state's ability to suppress the individual. In the images of future reality, presented in the Soviet dystopian novels, these possibilities prove to be quite significant.

One of the important features of dystopia is the absence of a positive scenario in a fairer distribution of rights and freedoms. Protest, expressed in the form of rebellion, leads to failure or the disintegration of society.

Keywords: dystopia, Soviet, novel, law, right, philosophy, cognitive linguistics, literature, state, future

TRANSFORMACIJA IDEJA O POJMU „ZAKON/PRAVO” U DRUŠTVU IZ BUDUĆNOSTI U SOVJETSKIM DISTOPIJSKIM ROMANIMA 20. VEKA

Studija predstavlja rezultate kognitivnolingvističke i filozofske analize pojma „prava” i predstavljanja prava u društvima budućnosti u sovjetskim distopijskim romanima iz 1920-ih i 1990-ih.

Definicije prava u rečnicima i enciklopedijama naglašavaju različite aspekte: pravo se tumači kao skup zajedničkih etičkih vrednosti, kao sistem društvenih normi i odnosa zaštićenih državnom silom, kao zbir pravila o ljudskom ponašanju koje je uspostavila državna vlast, i kao običaji i pravila zajednice koje sankcioniše država.

Glavna karakteristika distopijskih romana je strah od budućnosti i strah od gubitka građanskih prava i sloboda. Autori oblikuju budućnost prema poznatim događajima iz prošlosti, gde primeri uspostavljanja diktature nisu retki. U analiziranim prikazima budućnosti zakon se ne shvata kao skup vrednosti niti kao sistem društvenih normi i odnosa, već kao opšta obavezujuća pravila ponašanja koja je utvrdila država ili spoljni diktator.

Pisci istražuju moguće promene u društvu kao odgovor na ograničenje prava, kao i proučavanje sposobnosti države da potisne pojedinca. U prikazima buduće realnosti koja je oslikana u sovjetskim distopijskim romanima, te mogućnosti se pokazuju kao veoma bitne.

Jedna od bitnih karakteristika distopije predstavlja odsustvo pozitivnog scenarija u pravednijoj raspodeli prava i sloboda. Protest, izražen u obliku pobune, dovodi do neuspeha ili raspada društva.

Ključne reči: distopija, sovjetski, roman, pravo, zakon, filozofija, kognitivna lingvistika, književnost, država, budućnost

Josip Miletić

University of Zadar (Croatia)
jmiletic@unizd.hr

Jasminka Brala Mudrovčić

University of Zadar (Croatia)
jmudrovacic@unizd.hr

Manja Kostelac Gomerčić

High school in Otočac (Croatia)
manjakostel@gmail.com

ATAVISMS OF STORYTELLING IN DIGITAL DISCOURSE

The paper discusses the issue of atavisms of storytelling in the digital discourse of the 21st century. The analysis of the design and implementation of the animation project “A Mysterious Town on the Water – Otočac” as a form of digital storytelling served to examine the necessity of incorporating the scopes of literary studies and history studies into the matrices of the “third culture” following the requirements of the information age and through connection with new technologies and digital services. The research points to the need to incorporate the popular science discourse into models of cultural tourism and economy and highlights the interdisciplinary connection of different fields of science and economy.

The research examines the obsolescence and topicality of storytelling, the narrator’s audience in the past and today, the types of interactions of the narrator with the audience, the role of the narrator who addresses those gathered on social networks or repeatedly “interprets heritage” to tourist groups etc.

The research results show that storytelling in the digital discourse of the 21st century is paradoxically closer to the primordial (pre)historic narration than to the alienated modern and transitional postmodern narration.

Keywords: digital discourse, culture, storytelling, tourism

ATAVIZMI PRIPOVIJEDANJA U DIGITALNOM DISKURSU

U radu se problematiziraju atavizmi pripovijedanja u digitalnom diskursu 21. stoljeća. Na primjeru analize izrade i realizacije projekta animacije „Tajanstveni grad na vodi – Otočac“ kao 'digitalnoga pripovijedanja' razmatra se nužnost uklapanja dosega znanosti o književnosti i povijesnih znanosti u matrice „treće kulture“ u skladu sa zahtjevima informacijskoga doba i povezivanjem s novim tehnologijama i digitalnim servisima. Ukazuje se na nužnost inkorporiranja popularnoznanstvenoga diskursa u kulturnoturističke i ekonomske modele te interdisciplinarno povezivanje različitih područja znanosti i gospodarstva.

Razmatra se zastarjelost i aktualnost pripovijedanja, pripovjedačeva publika nekad i danas, vrste interakcija pripovjedača s publikom, uloga pripovjedaču koji se obraća okupljenima na društvenim mrežama ili „interpretira baštinu“ iznova i iznova turističkim grupama i slično.

Rezultati istraživanja pokazuju da je pripovijedanje u digitalnom diskursu 21. stoljeća paradoksalno bliže iskonskom (pra)povijesnom pripovijedanju nego otuđenom modernom i prijelaznom postmodernom pripovijedanju.

Ključne riječi: digitalni diskurs, kultura, pripovijedanje, turizam

Ana Mitrović

Faculty of Philology, University of Belgrade (Serbia)
amitrovic2020@gmail.com

**MADELINE MILLER AND THE REVISED MYTH ABOUT
CIRCE AS THE FEMALE VOICE OF THE FUTURE**

Circe is a goddess and a sorceress of great power, but in the *Odyssey*, she is reduced to a stereotype of a silent woman who will surrender to male dominance. Madeline Miller's novel *Circe* brings the tale of the first witch in Western literature from her angle and explains her motivation, determination, and fight with the patriarchal society. Odysseus is now merely a minor character, and the woman takes the stage and casts new light on her experience, not afraid to claim her own space. From the perspective of feminist theory, the madwoman, not in the attic in this case, but rather on an island, descends and shows herself in full potential. In this changed view, Circe is a victim of the oppressive misogynist system and beliefs, but she does not let it define her. This kind of feminine quest for her multifaceted identity and the leap she makes outside the fixed place in the male canon helps support different readings of the old myths, which usually subconsciously aid us in understanding society and, as such, can be of great value for the basis of the feminist thought in the future. This paper sets out to explore how the female voice is construed as multidimensional in the work of Madeline Miller, the deconstruction of the male narrative, and how this change in the reading of the myth can lead to progress in understanding the female experience in the future.

Keywords: *Circe*, the traditional representation of woman, the new female voice of the future, the versatility of female experience, the revision of the myth

MEDLIN MILER I PONOVO ISPRIČANI MIT O KIRKI KAO ŽENSKI GLAS BUDUĆNOSTI

Kirka je boginja i čarobnica ogromne moći, ali u *Odiseji* je ona svedena na stereotipni prikaz žene koja čuti i koja će se povinovati muškoj prevlasti. Roman Medlin Miler *Kirka* donosi priču o prvoj veštici u zapadnoj književnosti iz njenog ugla i objašnjava njenu motivaciju, odlučnost i borbu sa patrijarhalnim društvom. Odisej je sada samo sporedni lik, a žena zauzima pozornicu i baca novo svetlo na svoje iskustvo, ne plašeći se da zauzme sopstveni prostor. Iz ugla feminističke teorije luda žena, u ovom slučaju ne na tavanu, već na ostrvu, silazi i predstavlja se u svoj svojoj moći. U promenjenoj perspektivi Kirka je žrtva opresivnog mizoginističkog sistema i verovanja, ali ona ne dozvoljava da je ti faktori definišu. Ovakva ženska potraga za svojim raznorodnim ja i iskorak iz fiksiranog mesta u muškom kanonu daje podstrek za drugačije razumevanje starih mitova, koji su u podsvesti uvek potka za razmatranje društva i kao takva pruža odličnu osnovu za buduću feminističku misao. Ovaj rad teži da prikaže na koji način je ženski glas konstruisan kao višeslojan u delu Medlin Miler, kako se dekonstruiše muška priča i kako ovakva 'revizija' mita može da utiče na pomake u razumevanju ženskog iskustva u budućnosti.

Ključne reči: *Kirka*, tradicionalna reprezentacija žene, novi ženski glas budućnosti, višeslojnost ženskog iskustva, drugačije pričanje mita

Shaju Ouseph Nalkara

Faculty of Language Studies, Arab Open University (KSA)
snalkara@arabou.edu.sa

**UTOPIAN VISION OF THE DYSTOPIAN WORLD:
CRITIQUING COMIC CHILD HEROISM IN PHILIP
REEVE'S *MORTAL ENGINES***

Utopian and dystopian fiction is usually associated with the author's ideology on social and political institutions which is common in science fiction, particularly those intended for young/adult readers. In traditional children's literature, children are always kept in a subject position, whereas adults take an object stance; the child is restricted by the adult as the author, distributor and buyer of books for children. However, in postmodern children's literature, this power politics has been challenged and the child is given more autonomy/voice to express their feelings. This is very evident in Philip Reeve's science fiction *Mortal Engines*. The novel presents London as a great traction city on wheels and a ruthless predator. In every sense of its title, the novel presents the world as mortal, that is, it has to devour to survive as shown in the metaphor of 'Municipal Darwinism'. This study is an investigation of how children are presented as torchbearers or saviors in bringing back a romantic and ideal world, corrupted with materialistic and 'urbivorous' adults in the post-apocalyptic world. Thus, the novel is analyzed in terms of postmodern features related to destabilization of power structures, role reversals, irony and transgression.

Keywords: utopian, dystopian, children's literature, postmodern, post-apocalyptic, traction city, 'urbivorous', Municipal Darwinism

**UTOPIJSKA VIZIJA DISTOPIJSKOG SVETA: KRITIKA
KOMIČNOG DEČIJEG HEROJSTVA U DELU *SMRTONOSNE
MAŠINE* FILIPA RIVA**

Utopijska i distopijska fantastika obično se povezuju s autorovom ideologijom o društvenim i političkim institucijama koja je uobičajena u naučnoj fantastici, posebno onoj namenjenoj mladim/odraslim čitaocima. U tradicionalnoj književnosti za decu, deca se uvek drže u subjektivnom položaju, dok odrasli zauzimaju objektivni stav; dete je ograničeno odraslom osobom kao autorom, distributerom i kupcem knjiga za decu. Međutim, u postmodernoj književnosti za decu ova politika moći je izazvana i detetu se daje veća autonomija/glas da izrazi svoja osećanja. Ovo je vrlo evidentno u naučnofantastičnom delu *Smrtonosne mašine* Filipa Riva. Roman predstavlja London kao veliki grad koji se kreće na točkovima i kao nemilosrdnog predatora. Shodno naslovu, roman predstavlja svet kao smrtnika koji mora proždirati da bi preživeo, što je prikazano metaforom „opštinskog darvinizma“. Ova studija je istraživanje o tome kako su deca predstavljena kao nosioci baklji ili spasioci u povratku romantičnog i idealnog sveta, iskvarenog materijalističkim i „žderačima“ odraslih u postapokaliptičnom svetu. Tako se roman analizira u smislu postmodernih obeležja vezanih za destabilizaciju struktura moći, preokrete uloga, ironiju i transgresiju.

Ključne reči: utopijski, distopijski, književnost za decu, postmoderno, post-apokaliptično, grad na točkovima, žderač, opštinski darvinizam

Aleksandar B. Nedeljković

*Faculty of Philology and Arts Kragujevac, University of Kragujevac
(Serbia)*

srpsko_dnf@yahoo.com

WHAT THE SERBIAN SCIENCE FICTION PREDICTS ABOUT SERBIAN FUTURE

The writer of the first-ever theatrical SF drama, Dragutin J. Ilić, in his drama *A Million Years After* (1889), predicted a very bleak future common for the entire mankind, including every nation. We can find a parallel for this in a short story by Isaac Asimov, titled “Eyes Do More Than See” (1965) in which the mankind, in very distant future, becomes bodiless, turns into energy beings that stretch themselves through the cosmic emptiness. In reality, we have spent the first one fifth of the 21st century, so we might expect, and it would be logical, that the Serbian SF writers should look forward, and tell us what kind of future we may expect for our people; but, they seem to be avoiding this question, as if they were demoralized, perhaps because they see that the Serbian population is shrinking, so that, in time, we might not have any future whatsoever. The writer Miomir Petrović wrote a SF novel with the title actually in English, *Black Light* (2018), which is an embittered caricature of the Serbian future, in which we are slaves to the New World Order, enslaved mentally, propagandically, economically, militarily, and by the police, and politically. You might almost get the impression that the past was better, or, at least, that we have more past than future. Also as an example we will consider the novel by Boban Knežević, titled *Slobodanida (The Slobodanid)* in which, on a famous large wooded island in the river near Belgrade, people roam – famous personalities from history, from the Serbian past, but, now, brought back to life as androids.

Keywords: Serbian SF, future, Serbian people

ПРЕДВИЂАЊА НАУЧНЕ ФАНТАСТИКЕ О СРПСКОЈ БУДУЋНОСТИ

Први у свету писац позоришне СФ драме, Драгутин Ј. Илић, 1889. године је у драми *После милион година* предвидео веома суморну заједничку будућност за цело човечанство, па, самим тим, и за све народе света. Паралелу томе можемо наћи у краткој причи Исака Асимова „Очи нису само да гледају“ (“Eyes Do More Than See”, 1965) у којој човечанство у врло далекој будућности постаје бестелесно, претвара се у енергетска бића која се пружају кроз космички простор. Сада кад смо, у стварности, потрошили већ једну петину двадесет првог века, дало би се очекивати, и било би логично, да српски писци научне фантастике гледају напред, и јављају нам какву будућност можемо очекивати за наш народ, али, они као да избегавају ту тему, као да су деморалисани, можда зато што виде да се српски народ из године у годину бројчано смањује, тако да можда, на дуги рок гледано, и немамо никакву будућност. Писац Миомир Петровић дао је СФ роман, са насловом на енглеском језику, *Black Light* (2018), који је огорчена карикатура наше будућности, у којој ми робујемо новом светском поретку, поробљени ментално, пропагандно, економски, војно, полицијски и политички. Стиче се малтене утисак да је прошлост била боља, или, можда, да имамо више прошлости него будућности. Као пример послужиће нам и роман Бобана Кнежевића *Слободанида* (2014), у коме по Великом ратном острву на ушћу Саве у Дунав крстаре личности из наше прошлости, оживљене али као андроиди.

Кључне речи: српска научна фантастика, будућност, српски народ

Melina Nikolić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
melina.nikolic@alfa.edu.rs

**“SO, WHAT ARE YOU GOING TO DO?” – TALKING ABOUT
FUTURE IN POLITICAL INTERVIEWS**

Since politicians are accountable to the general public for their actions, political interview is probably the best medium for them to account for and justify their political activities. The purpose of such interviews is to create a direct channel of communication between political elites and the overhearing audience. The main role of the politician is therefore to disclose and share news of public interest with their prospective voters. However, more often than not the interviewer’s questions are provocative and challenging, so they devise various discourse strategies in order to evade providing a direct or full answer. The aim of this paper is to show which linguistic means and discourse strategies politicians use when asked about their future activities. The research draws upon the Critical Discourse Analysis and Conversation Analysis, as well as contrastive analysis between English and Serbian corpora.

Keywords: political discourse, political interview, future, critical discourse analysis, conversation analysis, contrastive analysis

**„PA, ŠTA NAMERAVATE DA URADITE?“ – O BUDUĆNOSTI
U POLITIČKOM INTERVJU**

Pošto du političari odgovorni javnosti za svoje aktivnosti, politički intervju je verovatno najbolji medij gde oni mogu da obrazlože i opravdaju svoje političke poteze. Svrha ovih intervjuja je da stvore

direktan kanal za komunikaciju između političke elite i njihovih slušalaca. Glavna uloga političara je da otkrije i podeli sa svojim potencijalnim glasačima informacije od javnog značaja. Međutim, najčešće su pitanja novinara provokativna i izazovna, pa oni stoga pribegavaju raznim diskurzivnim strategijama da bi izbegli da daju direktan ili potpun odgovor. Cilj ovog rada je da prikaže koja lingvistička sredstva i diskurzivne strategije političari koriste kada ima se postavi pitanje o njihovim budućim aktivnostima. Istraživanje se oslanja na kritičku analizu diskursa, analizu konverzacije, kao i na kontrastivnu analizu engleskog i srpskog korpusa.

Ključne reči: politički diskurs, politički intervju, budućnost, kritička analiza diskursa, analiza konverzacija, kontrastivna analiza

Artea Panajotović

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

artea.panajotovic@alfa.edu.rs

**FREEDOM OF THE FUTURE AND THE FUTURE OF
FREEDOM: URSULA K. LE GUIN'S "AMBIGUOUS UTOPIA"**

Ursula K. Le Guin's novel *The Dispossessed* thematizes the idea of freedom through a comprehensive vision of the experimental anarchist community on the planet Anarres. The paper discusses the basic tenets, ideological foundations and problems of a utopia which sets the attainment of personal and collective freedom as its goal. In the Anarresti society, freedom is revealed as a process and not a state, as a dynamic dialectical relationship between one and many, i.e. between anarcho-individualism and anarcho-communism. It originates in the individual, and its external manifestations are reflections of internal events; externalization, in turn, further affects the individual, thus perpetuating the spiral of constant exchange between identity and

plurality. This social experiment, however, is faced with problems arising from the difficulty of establishing the delicate balance between anarcho-communism and anarcho-individualism. By contrasting these two principles, Le Guin points to the potential shortcomings of collectivism and grounds her utopian vision in an essentially Daoist view of the necessity of defining freedom as an individual category whose manifestations may be collective but whose source must necessarily be in the individual consciousness, as placing the social function above the individual paves the way for repression.

Keywords: *The Dispossessed*, anarchism, Daoism, individual, society

SLOBODA BUDUĆNOSTI I BUDUĆNOST SLOBODE: „AMBIVALENTNA UTOPIJA“ URSULE LE GVIN

Roman *Čovek praznih šaka* Ursule Le Gvin ideju slobode tematizuje kroz sveobuhvatnu viziju eksperimentalne anarhističke zajednice na planeti Anares. U radu se razmatraju osnovne postavke, ideološke osnove i problemi utopije koja za svoj cilj postavlja ostvarivanje lične i kolektivne slobode. U anarškom društvu sloboda se otkriva kao proces a ne stanje, kao dinamična dijalektička sprega jednog i mnoštva, odnosno anarhoindividualizma i anarhokomunizma. Sloboda se začinje unutar bića jedinice, a njena spoljna manifestacija odraz je unutrašnjih dešavanja. To ospoljavanje pak dalje utiče na pojedinca i time perpetuira spiralu stalne razmene između identiteta i pluraliteta. Ovaj socijalni eksperiment je, međutim, iznedrio i izvesne probleme koji proishode iz teškoće uspostavljanja delikatnog balansa između anarhokomunizma i anarhoindividualizma. Kontrastiranjem ova dva principa Ursula Le Gvin ukazuje na potencijalne nedostatke kolektivismu i svoju utopijsku viziju utemeljuje u esencijalno daoističkom stavu o nužnosti određenja slobode kao individualne kategorije, čije manifestacije mogu biti kolektivne, ali kojim izvor

nužno mora biti u pojedinačnoj svesti jer postavljanje društvene funkcije iznad individualne otvara put ka represiji.

Ključne reči: *Čovek praznih šaka*, anarhizam, daoizam, pojedinac, društvo

Tijana Parezanović

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
tijana.parezanovic@alfa.edu.rs

**MAPPING THE POST-PANDEMIC FUTURE: EMILY ST.
JOHN MANDEL'S *STATION ELEVEN***

The coronavirus pandemic has managed to spark interest in revisiting numerous works of fiction which describe post-apocalyptic post-pandemic worlds, among them Emily St. John Mandel's recent novel *Station Eleven* (2014). In *Station Eleven*, a rapidly spreading virus manages to decimate the world's population within a month, bring a definite end to the world as we know it, and leave little groups of people struggling to survive while remembering the past and trying to ponder the future. The aim of this presentation is to describe this post-world, suspended in a limbo-like state between the past and the future, in terms of the spatial representations offered by St. John Mandel's text. To this effect, the presentation will classify the space and places in the novel relying on the theoretical concepts of mythical spaces, fantastic spaces, other (heterotopic) spaces, and non-places. As the experience of the characters is to a large extent shaped by their surroundings and the abrupt transformation that veils familiar places, the analysis shows that the traditional concept of home, home town, the city or nation to which one belongs can hardly survive in the post-world. The vision of the future towards which the text moves accentuates the potential of those spaces of transience, such as airports or hotels, that are

unencumbered by any concerns of temporality – it is from these space, as *Station Eleven* seems to indicate, that the future will perhaps begin.

Keywords: *Station Eleven*, post-apocalyptic literature, pandemics, literary cartography, mythical space, fantastic space, heterotopia, non-places

MAPIRANJE POSTPANDEMIJSKE BUDUĆNOSTI: ROMAN *STANICA JEDANAEST* EMILI SENT DŽON MANDEL

Pandemija virusa korona pobudila je novo interesovanje za brojnim fikcionalnim prikazima postapokaliptičnih postpandemijskih svetova, među kojima je i svet prikazan u romanu *Stanica Jedanaest* Emili Sent Džon Mandel iz 2014. godine. U *Stanici Jedanaest*, virus koji se širi ogromnom brzinom uspeva da desetkuje svetsko stanovništvo u roku od mesec dana, stavi tačku na svet koji poznajemo i prepusti grupice ljudi borbi za preživljavanje uz sećanja na prošlost i promišljanja budućnosti. Cilj ove prezentacije je da opiše ovaj post-svet, zamrznut u stanju limba između prošlosti i budućnosti, u pogledu predstava prostora koje nudi tekst Emili Sent Džon Mandel. U tom smislu, tokom prezentacije ćemo klasifikovati prostor i mesta u romanu, oslanjajući se na teorijske koncepte mitskog prostora, fantastičnog prostora, drugog prostora (heterotopije) i nemesta. Iskustvo likova romana je u velikoj meri oblikovano njihovim okruženjem i naglim preobražajem kojem podležu poznata mesta, te analiza pokazuje kako tradicionalni koncepti doma, rodnog mesta, grada ili nacije kojoj neko pripada, teško mogu da opstanu u post-svetu. Vizija budućnosti ka kojoj se tekst kreće naglašava potencijal onih mesta koja karakteriše kratkotrajnost ili prelaznost, poput aerodroma ili hotela, mesta koja nisu opterećena temporalnim odnosima, i upravo će na tim mestima, kako nagoveštava *Stanica Jedanaest*, budućnost možda otpočeti.

Ključne reči: *Stanica Jedanaest*, postapokaliptična književnost, pandemija, književna kartografija, mitski prostor, fantastični prostor, heterotopija, nemesta

Ivana Petković

Faculty of Education -Sombor (Serbia)
petkovicivana1011@yahoo.com

MOVIE ADAPTATIONS OF DYSTOPIAN NOVELS

With the appearance of film, along with other literary creations, dystopian novels are experiencing numerous film adaptations. The recent and growing actuality of this topic has led to a revived interest in this genre and new film adaptations of some of the most significant, or at least the most popular dystopian novels of the 20th century. It primarily refers to film adaptations of the novel *We*, written in 1920 by Y. Zamyatin, directed by Hamlet Dulyan in 2020, and TV show *Brave New World* directed by David Wiener in 2020 based on the novel with the same name by A. Huxley written in 1932. We will review previous film adaptations of this novel as *We* directed by Vojtech Jasný in 1982, and *Brave New World* directed by Leslie Libman in 1998. The Novel *Nineteen Eighty-Four* by G. Orwell has experienced numerous screen adaptations. The first full version in 1954 was directed by Rudolph Cartier and the second film adaptation in 1956 was directed by Michael Anderson. The film adaptation of *Nineteen Eighty-Four* by director Michael Radford will be considered separately. This paper aims to compare dystopian novels and their film adaptations and to present the peculiarity of their artistic expression observed through the prism of literature and film art. At the same time, considering that film adaptations were created at different times, the development of one piece of art through time and another art will be considered too.

Keywords: dystopian novel, *We*, *Nineteen Eighty-Four*, *Brave New World*, film adaptation

ЕКРАНИЗАЦИЈЕ ДИСТОПИЈСКИХ РОМАНА

Појавом филмске уметности, упоредо са другим књижевним делима и дистопијски романи доживљавају бројне екранизације. Поновна и све већа актуелност ове теме довела је и до оживљеног интересовања за овај жанр и нових филмских адаптација неких од најзначајних, или бар најпопуларнијих, дистопијских романа XX века. То се пре свега односи на екранизације романа *Ми*, Ј. Замјатина из 1920. године у режији Хамлета Дуљана из 2020. године и серију *Врли нови свет* из 2020. године према истоименом роману О. Хакслија из 1932. године. У раду ћемо разматрати и претходне филмске адаптације ових дела. У њих спадају адаптације *Ми* Војтеха Јасног из 1982. године и филмска верзија романа *Врли нови свет* из 1998. године коју је режирала Лесли Либман. Роман *1984* Џ. Орвела доживео је већи број екранизација. Прва од њих је скраћена верзија романа из 1953. године у режији Пола Никела, следе верзије из 1954. године у режији Рудолфа Картјеа и верзија Мајкла Андерсона из 1956. године. Посебно ће бити разматрана екранизација истоименог дела из 1984. године редитеља Мајкла Редфорда. Рад настоји да кроз компарацију дистопијских романа и њихових филмских адаптација представи особености њиховог уметничког исказа посматраних кроз призму књижевности и филмске уметности. Истовремено, како су филмске адаптације настајале у различитим временским периодима, разматраћемо и развој једног књижевног дела кроз његово преплитање са другом уметношћу

Кључне речи: дистопијски роман, *Ми*, *1984*, *Врли нови свет*, екранизација

Malavika Sasikumar

*Northwestern University, The School of Education and Social Policy
(USA)*

mala.sasikumar@gmail.com

LANGUAGE, LITERATURE, AND THE FUTURE

At the outset, I confess that the bulk of my earlier writing—short fiction for children (which sometimes featured animals as narrators), stories for adults, and free verse poetry—reflected on relationships in conflict in present-day society, and not what the future may hold for significant sections of humanity. Perhaps in my evolution as a writer, though, I now focus on dystopian worlds like the one in my short story “The Only Connection”. In this, a young woman—seemingly without resources—defeats the gender-paralleled institutions which rely on misused technology to transform the life of a victim of abuse who is an almost-complete stranger to her. Striking a similar note of dystopia, my current novel is set in a world where every citizen’s life belongs to the state. This belief is used to justify the law that suicide and providing assistance to suicide, is a punishable offence. My chief female protagonist works in hospitals which seek to prolong the lives of ‘valuable’ citizens via exclusive treatment, ignoring the patient’s extreme suffering and diminishing will to continue living. On the other side of the coin, though, less worthy citizens are ‘counseled’ and abetted by special state-appointed Life Guides like my other main protagonist to agree to end their lives in state-run settings. However, both my protagonists rebel against these cold-blooded methods. Why and how they plan, carry out, and partially succeed in their struggles while working together to provide an individual the right to his/her own existence, forms the core of my story.

JEZIK, KNJIŽEVNOST I BUDUĆNOST

Na početku priznajem da je većina mojih ranijih tekstova, koji se odnose na kratke priče za decu (a koje su ponekad prikazivale životinje kao naratore), priče za odrasle i poeziju slobodnog stiha, bila usmerena na sukobljene odnose u današnjem društvu, a ne na to kako budućnost može uticati na značajni deo čovečanstva. Možda sam se u evoluciji pisca trenutno više usredsredila na distopijske svetove poput onog u mojoj pripovesti „Jedina veza“. U njoj, mlada žena, naizgled bez dovoljno resursa, pobeđuje rodno paralelne institucije koje se oslanjaju na zloupotrebu tehnologije kako bi transformisali život žrtve zlostavljanja koja je njoj gotovo potpuno nepoznata. Osećajući sličnu notu distopije, moj trenutni roman smešten je u svet u kome život svakog građanina pripada državi. Ovakvo uverenje se koristi kako bi se opravdao zakon prema kojem su samoubistvo i pružanje pomoći samoubistvu kažnjiva dela. Moja glavna junakinja radi u bolnicama koje nastoje da produže živote „važnih“ građana putem ekskluzivnog lečenja, ignorišući ekstremnu patnju pacijenta i njegovo gašenje volje za životom. S druge strane, manje važni građani se „savetuju“ i ohrabruju od strane posebnih državnih Vodiča za Život, poput mog drugog glavnog junaka, da pristanu da okončaju svoje živote pod budnim okom javnosti. Međutim, oba moja glavna lika se bune protiv ovakvih hladnokrvnih metoda. Zbog čega i kako planiraju, sprovede i delimično uspevaju u svojim borbama dok zajedno rade na tome da pojedincu obezbede pravo na sopstveno postojanje, ono je što čini srž moje priče.

Božana Solujić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

bozana.solujic@alfa.edu.rs

**STUDENTS AND CONDITIONALS – ERROR ANALYSIS AND
IMPLICATIONS FOR THE TEACHING OF CONDITIONALS
IN THE FUTURE**

The aim of this paper is to analyse the frequency and nature of errors that occurred during the translation of conditional sentences which were a part of the exam in the Contemporary English Language course for the students of the second and fourth year of the English language studies at the Faculty of Foreign Languages. During the 2020–2021 academic year, dozens of students sat the translation exam in the second and fourth year of their studies. One part of the exam are conditional sentences which are supposed to be translated into Serbian or English. It has been noted that the frequency of mistakes that students make in the translation process, and which are similar in their nature, is considerable, especially when it comes to the translation of the second and third conditional. Starting from the theoretical background of Eve Sweetser's work on this topic, we will endeavour to analyse the mental spaces related to the conditionals in order to reach a conclusion about the origin of students' errors. An important aspect of this research is the future one – whether there is a better way to teach and practise conditionals with students, so that such mistakes do not occur in the future.

Keywords: conditionals, mental spaces, cognitive linguistics, error analysis, teaching methods

STUDENTI I KONDITIONALI – ANALIZA GREŠAKA I IMPLIKACIJE ZA NASTAVU U BUDUĆNOSTI

Cilj ovog rada je analiza frekventnosti i prirode grešaka koje su se javljale pri prevodu kondicionalnih rečenica u sklopu ispita iz predmeta Savremeni engleski jezik na drugoj i četvrtoj godini studija engleskog jezika na Fakultetu za strane jezike Alfa BK univerziteta. Tokom akademske godine 2020–2021 više desetina studenata je polagalo ispit iz prevoda na drugoj i četvrtoj godini, na kome je jedan od zadataka prevod kondicionalnih rečenica na srpski i engleski jezik. Primećeno je da učestalost grešaka koje studenti prave u procesu prevođenja, a koje su velikim delom slične, nije zanemarljiva, pogotovo u slučaju kada je u pitanju prevod drugog i trećeg kondicionala. Oslanjajući se na teorijske poglede Iv Svitser, pokušaćemo da analiziramo mentalne prostore koji se vezuju za kondicionale, kako bismo na taj način došli do zaključka o poreklu grešaka. Bitan aspekt ovog istraživanja predstavlja i onaj budući – da li postoji bolji način za predavanje i uvežbavanje kondicionala sa studentima, kako do ovakvih grešaka ne bi dolazilo u budućnosti.

Ključne reči: kondicionali, mentalni prostori, kognitivna lingvistika, analiza grešaka, metodika

Svetlana E. Tomić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

tomic.svetlana@gmail.com

**THE FUTURE OF RESEARCH ABSTRACT AND SUMMARY:
A NEED FOR STANDARDIZATION AND UNIFICATION IN
SERBIAN LEXICOLOGY AND SCIENTIFIC TERMINOLOGY**

Abstract and Summary are the two different scholarly micro genres. They are the fundamental components of promoting transparency and increasing the impact of research results in a wider scholarly community. Even though the differences between the two genres were pointed out in a recent scientific research and methodology textbook (Kleut, 2010), they have been subsequently ignored in the Dictionary of Serbian language (*Rečnik srpskog jezika*, 2011), methodology and teaching textbooks (Vraneš i Marković, 2013; Lompar, 2017). During the last two decades, the usage of the words such as “sažetak”, “apstrakt” and “rezime” are non-systematic, irregular and chaotic and their translations into English are often incorrect.

The purpose of this research is to shed light on the historical development, lexical and genre differences between Abstract and Summary, and to point the need of their standardization and unification in Serbian lexicology and scientific terminology. For the purpose of the research I used dictionaries of Serbian, English and Russian languages, scientific research and methodology textbooks, and analyzed the terminology and structure of Abstracts and Summaries during the period from 1954 to 2020 in the three scholarly journals of different disciplines and research fields from Serbia (*Godišnjak Muzeja grada Beograda*), Croatia (*Filologija*) and Bosnia and Herzegovina (*Pregled*).

In the conclusion, there are some future directions and recommendations provided. A term „Abstract“ and its accurate definition should be included into a new version of the *Serbian Language Dictionary* since it differs from the “Summary“ genre. For scholars the usage of international terms “Abstract“ and “Summary“ is suggested, while in teaching and nonterminological usage others can use Serbian synonyms such as “sažetak“ for “Abstract“ – and “izvadak“ or “izvod“ for „Summary“. Some future editions of the scientific research and methodology textbooks have to be corrected and to standardize the most informative Hyland’s model of research abstracts. While the editors and reviewers of scholarly journals should apply a better control of these micro genres, scholars should pay more attention when summarizing the results and writing conclusions.

Keywords: metodological terminology, Serbian linguistics, Serbian lexicology, applied linguistics, research methodology

BUDUĆNOST APSTRAKTA I REZIMEA: POTREBA UNIFIKACIJE I NORMIRANJA U SRPSKOJ LEKSIKOLOGIJI I NAUČNOJ TERMINOLOGIJI

Apstrakt i rezime su dva različita mikro teksta naučnih radova. Smatraju se ključnim za promociju naučnih rezultata i njihovu transparentnost u široj naučnoj zajednici. Iako je u udžbeničkoj tekstoteci novijeg vremena (Kleut, 2010) ukazano na razlike među ovim žanrovima, one su ignorisane u novom *Rečniku srpskog jezika* (2011) i kasnijim naučnim i nastavnim priručnicima (Vraneš i Marković, 2013; Lompar, 2017). Tokom poslednje dve decenije primećuje se nesistematska, proizvoljna i haotična upotreba reči “sažetak”, “apstrakt” i “rezime”, ali i njihov netačan prevod na engleski jezik.

Cilj ovog rada je da osvetli terminološke i žanrovske razlike između apstrakta i rezimea, da pojasni istorijat njihove upotrebe, te

ukaže na potrebu unifikacije i normiranja u srpskoj leksikologiji i naučnoj terminologiji. Korišćeni su domaći i inostrani rečnici (engleskog i ruskog) i metodološki priručnici, a za period 1954-2020 napravljena je istorijsko-uporedna analiza terminologije i žanrovske strukture tri naučna časopisa različitih disciplina iz Srbije (*Godišnjak Muzeja grada Beograda*), Hrvatske (*Filologija*) i Bosne i Hercegovine (*Pregled*).

U zaključku su predstavljeni neki budući pravci delovanja i preporuke. Za novo izdanje *Rečnika srpskog jezika* preporučuje se uvođenje i normiranje pojma „apstrakt“ i ukidanje polisemičnosti termina, jer se razlikuje od žanra „rezimea“. Zbog funkcionalnosti u nauci, predlaže se dosledno korišćenje internacionalizama „apstrakt“ i „rezime“, a u neterminološkoj i nastavnoj upotrebi mogu se koristiti i domaći sinonimi (za „apstrakt“ – „sažetak“, za rezime – „izvadak“ ili „izvod“). Za novija izdanja metodoloških priručnika sugerise se korekcija netačnih objašnjenja pojmova i normiranje najinformativnijeg „Hajlendovog modela“ pisanja apstrakta. U uredničkom i recenzentskom poslu preporučuje se veća kontrola ovih mikrožanrova, a naučnicima se savetuje veća pažnja u sažimanju rezultata i pisanju zaključaka.

Ključne reči: metodološka terminologija, srpska lingvistika, srpska leksikologija, primenjena lingvistika, metodologija naučnog rada

Ljubica Vasić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)

vasic_ljubica@yahoo.com

**THE CONCEPT OF TIME AS AN INSTRUMENT FOR
INTERPRETING THE IDENTITY AS AN IDEOLOGICAL
CONSTRUCT IN THE PLAYS OF DAVID RABE**

The exploration of the work of the American playwright David Rabe highlights one important segment of the complexity of plays from the period after the Vietnam War, embodied in the strength of the emotional, cognitive and narrative components of dramatic language. These components simultaneously impact the opinion and emotions, that is, the readers' attitudes. Bearing in mind that after the aforementioned period, the process of globalization enabled strong domination of mass media which became an essential factor in the relations of global forces, the analysis of chosen plays, with special emphasis on their ideological instrumentalization, makes them relevant today. Investigating the plays written after the Vietnam War, the question arises whether the depicted political-ideological aspect of dramatic creation is its less important characteristic or whether politics has permeated the drama of that time to such an extent that its characters and their identities cannot be interpreted except through the wider ideological-political context. Therefore, in this paper we aim to give answers to this question by relying on a concept that indicates that an ideology must have an echo in groups that have the power to transform these beliefs into political views. In order to penetrate the layers of change that ideology caused in American history after the Vietnam War, it is necessary to draw attention to the social history of both these ideas and their current bearers. The starting point of this paper is the position of the theorist Frederick Jameson, who speaks of the „political unconscious“, that is, about the way in which a literary

text reveals an ideological discourse shrouded in a cloak of ingrained myths. By interpreting the identity of characters on the way to discovering the meaning of the ideology of the modern world, this paper hinges on current world research in the field of American studies, where in interpreting identity as an ideological construct – the term time is used as an instrument that connects concepts such as politics, ideology, society, alienation, while identity is demystified as a given in itself. The prevailing theories are deconstructivism, then the theory of the political unconscious, psychoanalytic theories, and they serve as a link between the ideological and thematic features of the ideological construct of a period in American history. This period can also be interpreted as a leitmotif in the interpretation of identity in Rabe's plays as an ideological construct.

Keywords: time, identity, ideology, politics, myth, demystification, dramatic creation

POJAM VREMENA KAO INSTRUMENT TUMAČENJA IDENTITETA KAO IDEOLOŠKOG KONSTRUKTA U DRAMAMA DEJVIDA REJBA

U istraživanju dela američkog dramskog pisca Dejvida Rejba ističe se jedan važan segment složenosti drama iz perioda posle rata u Vijetnamu, oličenog u snazi emotivne, kognitivne i narativne komponente dramskog jezika. Ove komponente istovremeno utiču i na mišljenje i na emocije, odnosno na stavove čitaoca. Imajući u vidu da je nakon pomenutog perioda proces globalizacije omogućio snažnu dominaciju masovnih medija koji su postali esencijalan faktor u odnosima globalnih snaga, analiza odabranih drama, s posebnim naglaskom na njihovu ideološku instrumentalizaciju čini ih i danas aktuelnim. Istražujući drame pisane nakon rata u Vijetnamu postavlja se pitanje da li je oslikani političko-ideološki aspekt dramskog stvaralaštva njegova manje važna karakteristika ili je politika u toj meri

prožela i dramu toga doba utoliko da njeni likovi i njihovi identiteti ne mogu da se tumače osim kroz širi ideološko-politički kontekst. Stoga u ovom radu nastojimo da damo odgovore na ovo pitanje oslanjanjem na koncept koji ukazuje na to da jedna ideologija mora da ima odjeka u grupama koje imaju moć da ta uverenja preoblikuju u političke stavove. Kako bi se prodrelo u slojeve promena koje je ideologija prouzrokovala u američkoj istoriji nakon rata u Vijetnamu neophodno je da pažnju skrenemo na društvenu istoriju kako ovih ideja tako i njihovih sadašnjih nosilaca. Polazna tačka ovog rada jeste stav teoretičara Frederika Dzejmsona koji govori o političkom nesvesnom odnosno o načinu na koji književni tekst raskrinkava ideološki diskurs koji je ogrnut plaštom uvreženih mitova. Tumačenjem identiteta likova na putu ka otkrivanju značenja ideologije savremenog sveta u ovom radu se nadovezujemo na aktuelna svetska istraživanja iz oblasti amerikanistike, gde se u tumačenju identiteta kao ideološkog konstrukta pojam vremena koristi kao instrument koji povezuje pojmove poput politika, ideologija, društvo, otuđenost, a identitet demistifikuje kao datost samoj po sebi. Teorije koje prevladavaju jesu dekonstruktivizam, zatim teorija o političkom nesvesnom, psihoanalitičke teorije, i one služe kao spona između idejno-tematskih osobenosti ideološkog konstrukta jednog razdoblja u američkoj istoriji. Ovo razdoblje može da se tumači i kao lajtmotiv u tumačenju identiteta u Rejbovim dramama kao ideološkog konstrukta

Ključne reči: vreme, identitet, ideologija, politika, mit, demistifikacija, dramsko stvaralaštvo

Veena Vijaya

Faculty of Language Studies, Arab Open University (KSA)
drveena@arabou.edu.sa

**METANARRATIVE IN PHILIPPA PEARCE'S *TOM'S*
MIDNIGHT GARDEN:
A PSYCHOANALYTIC READING**

This paper aims to explore the metanarrative aspect involved in Philippa Pearce's classic children's novel *Tom's Midnight Garden*. Fantasy is an important feature related to children's stories and many texts in children's literature use this aspect to create a fantastic, archaic realm as its setting. *Tom's Midnight Garden* is a time-slip narrative that blends both fantasy and reality. The novel talks about the unusual relationship between two individuals – Tom and Mrs. Bartholomew (Hatty) who is lonely and yearns companionship in the modern world. In reality, Tom is a child and Mrs. Bartholomew an old lady, and not connected in any way; but, in their fantasy world, Tom and Hatty are almost children who are deeply bonded. The kind of dream telepathy that happens between Tom and Mrs. Bartholomew makes it possible for a strong bond to be created between them, not in the real world, but in their fantasy world. Tom, a child of post-war British society, is stepping into Mrs. Bartholomew's childhood in the Victorian era. The narrative is explored in terms of psychoanalytic theory and the entire plot is re-visioned as a story narrated to a child by an adult at various levels: realistic, imaginary and psychoanalytic. These features make the story fit into a metanarrative pattern, that is, story within the story.

Keywords: Philippa Pearce, *Tom's Midnight Garden*, Metanarrative, children's literature, time-slip narrative, psychoanalytic theory, fantasy, dream telepathy

**METANARACIJA U ROMANU *TOMOV PONOĆNI VRT*
FILIPE PIRS: PSIHOANALITIČKO ČITANJE**

Cilj ovog rada je da istraži metanarativni aspekt koji je uključen u klasično delo književnosti za decu – roman Filipe Pirs *Tomov ponoćni vrt*. Fantazija je važan deo priča za decu i mnogi tekstovi u književnosti za decu koriste ovaj aspekt kako bi stvorili fantastično i arhaično okruženje. *Tomov ponoćni vrt* je narativ o putovanju kroz vreme koji spaja fantaziju i stvarnost. Roman govori o neobičnom odnosu između dve osobe – Toma i gospođe Bartolomej (Hati), koja je usamljena i žudi za druženjem u savremenom svetu. U stvarnom svetu, Tom je dete, a gospođa Bartolomej starica, i oni ni na koji način nisu povezani, ali u svetu mašte Tom i Hati su deca koja su duboko povezana. Telepatija iz snova koja se dešava javlja između Toma i gospođe Bartolomej omogućava stvaranje snažne veze između njih, ne u stvarnom svetu, već u svetu mašte. Tom kao dete posleratnog britanskog društva ulazi u detinjstvo gospođe Bartolomej iz viktorijanskog doba. Naracija se istražuje sa stanovišta psihoanalitičke teorije, a čitava radnja se ponovo vizualizuje kao priča koju odrasla osoba pripoveda detetu na različitim nivoim: realističnom, imaginarnom i psihoanalitičkom. Ove osobine doprinose tome da se priča uklapa u metanarativni obrazac, odnosno priču u priči.

Ključne reči: Filipa Pirs, *Tomov ponoćni vrt*, metanarativ, književnost za decu, putovanje kroz vreme, psihoanalitička teorija, fantazija, telepatija iz snova

Milena Vladić Jovanov

Faculty of Philology, University of Belgrade (Serbia)
milena.vladicjovanov@live.fr; milenavladicjovanov@fil.bg.ac.rs

THE ROLE OF TRADITION IN THE FUTURE

In tradition two paths are to be trailed. One is that which T. S. Eliot initiated and in which timelines of the past and the present merge. The name and the concept of tradition is derived from Roman law in which it referred to the transfer of movable property from one hand to another. In later culture and civilization, it evolved from a treasury of objects and documents into a transfer of values: ethical, aesthetic, familial, social, artistic and literary. An important characteristic for all forms of tradition, which stems from this assumption, refers to the *legality of the transfer* of objects and values – the specific property that is by means of a legal transaction transferred from the conferrer to the recipient. Certain characteristics – possessions, knowledge and behaviour – are transmitted within a family, as is the same for literary forms and processes. A certain artistic process that determines the genre is transmitted. The legality of the later repeated application of the process ensures the right to it being well received by the public and critics. Charles Baudelaire counted on this. He wrote allegories that someone had to recognize. The legality of the transfer of literary features is what enabled him to have an audience. Two poets, D. Walcott and E. Braithwaite, tried to create their own tradition. What is interesting is that postcolonial poets used views from a famous essay by T. S. Eliot, who was a colonialist in their eyes. Walcott writes that Robinson Crusoe is the originator of their tradition. Braithwaite clings to pagan gods and tries to revive that which cannot be revived. However, the notion of tradition has been divided into two parts. In our modern age there is not even this literary intertwining. The history of Europe is divided into either acceptance or rejection. Instead of an intertwining,

many bases have been created thanks to the political situation which requires a resolved commitment. That is what cannot be asked of us since we are obliged by the history of accountability that arose from this intertwining. Tradition is not, unlike what can be seen today, something that is rooted in different bases. Rather, it is the only treasure that we do not have to claim to be ours in the present. The terms *proper/property* do not refer to possession, but to our understanding of them. Depending on the extent of our awareness of *proper* not relating to *property*, we are aware that we can go further and deeper into the future. By accepting differences, we can only move forward. Otherwise, we will remain in the structure of Odysseus who returned to the end from the beginning.

Keywords: tradition, transfer, difference, identity, legality, property/proper, inner/outer, communication

ULOGA TRADICIJE U BUDUĆNOSTI

U tradiciji možemo pratiti dve putanje. Jedna je ona koju je započeo T. S. Eliot i u kojoj se stapaju vremenske linije prošlosti i sadašnjosti. Naziv i pojam tradicije svoje poreklo vuče iz rimskog prava. U njemu se odnosio na prenos pokretne svojine iz jedne ruke u drugu. U kasnijoj kulturi i civilizaciji sa raznim predmetima i dokumenata došlo je do prenosa vrednosti: etičkih, estetičkih, porodičnih, društvenih, umetničkih i književnih. Važna karakteristika za sve oblike tradicije, koja proističe iz ove postavke odnosi se na *legalnost prenosa* objekata i vrednosti, znači odedene *svojine* koja se kao legalna transakcija prenosi sa davaoca na primaoca. Prenose se određene osobine u porodici, posedi, znanje, ponašanje ali isto tako prenose se i književni oblici i postupci. Prenosi se određeni umetnički postupak koji određuje žanr. Legalnost kasnije ponovljene primene postupka obezbeđuje pravo na siguran prijem kod publike i kritike. Š. Bodler je računao na to. Pisao je alegorije koje je neko morao prepoznati. Legalnost prenosa

književnih osobina omogućila mu je publiku. Dva pesnika D. Volkot i E. Brejtvejt su pokušali da stvore sopstvenu *tradiciju*. Ono što je zanimljivo je da su postkolonijalni pesnici koristili stavove iz poznatog eseja T. S. Eliota koji je za njih bio kolonijalista. Volkot piše da je Robinzon Kruso začetnik njihove tradicije. Brejvet se drži paganskih bogova i pokušava da oživi ono što se ne može oživeti. Međutim, pojam tradicije se podelio na da dela. U našem, savremenom dobu nema čak ni ovog književnog preplitanja. Istorija Evrope se podelila na prihvatanje ili odbijanje. Umesto prepleta, stvorili su se mnogi tabori zahvaljući političkoj situaciji, koja zaheva odlučno opredeljenje. To ne možemo učiniti jer nas na to obavezuje istorija *odgovornosti* koja je u ovom preplitanju nastala. Tradicija nije nešto što je u suprotnim taborima kao što danas možemo da primetimo. Naprotiv, ona je jedino blago za koje ne moramo danas da tvrdimo da je naše. Pojmovi *proper/propety* se ne odnose na posedovanje, već na naše poimanje istih. Utoliko koliko smo svesni da se *proper* ne odnosi na svojinu *property* utoliko smo svesni da možemo dalje i više u budućnosti. Prihvatajući razlike, jedino možemo krenuti napred. Inače, ostaćemo u strukturi Odiseja koji se sa početka vratio na kraj.

Ključne reči: tradicija, zamena, razlike, identitet, posed/odgovarajuće, unutrašnje/ spoljašnje, komunikacija

Ana Vukić

Faculty of Foreign Languages, Alfa BK University (Serbia)
ana.vukic@alfa.edu.rs

**RESEARCH OF THE SCOPE AND LIMITATIONS OF
PREVIOUS AND FUTURE FOREIGN LANGUAGE
LEARNING STRATEGIES**

The aim of the paper is to look at the scope and limitations of current and future research in the field of different strategies in foreign language learning from the perspective of differences between more successful and less successful strategies and their application among foreign language students. It is important to note that so far the success of these strategies has been analyzed mostly through questionnaires and similar survey forms and that the results were obtained with this type of survey. It is interesting to note that the results are very different, which is explained by a number of factors that affect the research itself as well as the choice of strategy that is applied in the process of learning the selected foreign language. The paper should summarize previous research but also point to the emergence of new strategies that have not yet been implemented in foreign language teaching. This is a topic that has been dealt with by many linguists so far, and it is still current, but also subject to new ideas and changes in old approaches and methods of researching strategies in learning of foreign languages. Special mention should be made of the work of Rebecca Oxsford, who made significant discoveries through the use of the so-called SILL questionnaire which is still the basis for most research conducted in the field of applying different strategies in learning of foreign languages.

Keywords: language learning strategies, research methods, success of different strategies, observation, questionnaire, interview

ISTRAŽIVANJE DOMETA I OGRANIČENJA DOSADAŠNJIH I BUDUĆIH STRATEGIJA UČENJA STRANIH JEZIKA

Cilj rada jeste da sagleda domete i ograničenja dosadašnjih, kao i budućih istraživanja u oblasti različitih strategija u učenju stranih jezika iz perspektive razlika između uspešnijih i manje uspešnih strategija kao i njihove primene među učenicima stranih jezika. Bitno je napomenuti da je do sada uspešnost tih strategija bila analizirana najčešće kroz upitnike i slične anketne forme i da su rezultati dobijeni tom vrstom ispitivanja. Zanimljivo je napomenuti i da su rezultati vrlo različiti, što se objašnjava nizom faktora koji utiču na samo istraživanje kao i na odabir strategije koja se primenjuje u procesu učenja odabranog stranog jezika. Rad bi trebalo da sumira dosadašnja istraživanja ali i da ukaže na pojavu novih strategija koje do sada nisu bile implementirane u nastavu stranih jezika. Ovo je tema kojom su se do sada bavili brojni lingvisti, i i dalje je aktuelna, ali i podložna novim idejama i izmenama starih pristupa i metoda istraživanja strategija u učenju stranih jezika. Trebalo bi posebno istaći rad Rebeke Oksford koja je kroz upotrebu takozvanog SILL upitnika došla do značajnih otkrića, a na njenom upitniku se i dalje zasniva najveći broj istraživanja sprovedenih u oblasti primene različitih strategija u učenju stranih jezika.

Ključne reči: strategije učenja jezika, metode istraživanja, dometi i ograničenja strategija, posmatranje, upitnik, dnevnik, intervju

Milica Živković

Faculty of Philosophy, University of Niš (Serbia)

milica.zivkovic61@yahoo.com

**AN UNACKNOWLEDGED LEGISLATOR OF CRITICAL
POSTHUMANISM: MARY SHELLEY'S *THE LAST MAN* AS A
CRITIQUE OF HUMAN EXCEPTIONALISM**

The question of the contact between the human and the inhuman forms pervades Mary Shelley's late Romantic novel *The Last Man* (1826). In the tradition of popular apocalyptic fiction of the 1830s, Mary Shelley's thought experiment envisions the world in which the human race is extinct and human institutions - what the eponymous narrator Lionel Verney calls the "consecrated spots" of culture - gradually disappear. Shelley's interrogation of what structures and sustains human life in *The Last Man* emerges through a critique of Romantic-inspired idealistic assumptions about man's cultural achievements and the humanities. Yet, its deepest anxieties arguably concern the ideology of triumphalism of a certain cerebral, egotistical subject who is high above the earthly moral concerns. Shelley's novel through its representations of the inhuman other, most notably animals, and its uncanny proximity to man displaces the *anthropos* in the 'order of things' and impairs the function of his cultural institutions. Shelley's critique makes a case for a more inclusive type of ethics offering a very different approach to man and his history that relies on the recognition of the inhuman. This makes *The Last Man* an unacknowledged legislator of critical posthumanism, in the context of which the novel is primarily discussed in this article. The novel's gesture is not, however, nihilistic. Read against the backdrop of critical posthumanism it reveals some limitations of theoretical antihumanism and the importance of Romantic texts for contemporary discussions of posthumanism.

Keywords: Romanticism, critical posthumanism, ethics, human and animal, humanism, anthropocentrism, antihumanism

**NEPRIZNATI ZAKONODAVAC KRITIČKOG
POSTHUMANIZMA: POSLEDNJI ČOVEK MERI ŠELI KAO
KRITIKA LJUDSKE IZUZETNOSTI**

Pitanje odnosa ljudskog i ne-ljudskog sveta dominira delom kasnog romantizma - romanom Meri Šeli *Poslednji čovek* (1826). Napisan u tradiciji apokaliptične fikcije tridesetih godina devetnaestog veka, misaoni eksperiment Meri Šeli prikazuje svet u kome ljudska rasa izumire, a sa njom i sve njene tvorevine, koje Vernej, eponimni junak romana, naziva “osveštanim mrljama” kulture. Šta čini i održava život se u ovom romanu pojavljuje u obliku kritike romantičarskih idealističkih pretpostavki o ljudskim kulturnim dostignućima i humanistici. Ipak, čini se da su najdublji strahovi Meri Šeli vezani za ideologiju trijumfalizma racionalnog i egotističnog subjekta koji sebe doživljava kao značajnijeg i daleko iznad svih moralnih i ljudskih dilema. U predstavljanju neljudskog drugog, posebno životinjskog sveta, i njegove zabrinjavajuće bliskosti sa čovekom, roman Meri Šeli izmešta *antropos*-a iz “poretka stvari” i dovodi u pitanje funkciju čovekovih kulturnih tvorevina. Štaviše, revidirajući odnos ljudskog i ne-ljudskog sveta, Meri Šeli gradi pretpostavke za inkluzivnije etičke i kulturne obrasce. Upravo ovakav stav čini ovaj roman nepriznatim zakonodavcem kritičkog posthumanizma, u čijem se kontekstu on i analizira u ovom radu. Umesto da ovakav autorkin stav tumačimo kao nihilistički gest, roman čitamo paralelno sa posthumanističkom teorijom sa namerom da ukažemo na nedostatke posthumanističke teorije i značaj romantičarskih tekstova za savremene rasprave o posthumanizmu.

Ključne reči: romantizam, kritički posthumanizam, etika, ljudsko i životinjsko, antropocentrizam, (anti)humanizam

